PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna – etap B

Autor opracowania:
mgr Michał Pyra

Jabłonna, 2026

Spis treści:

1. WSTĘP 4
1.1. Podstawa prawna 4
1.2. Przedmiot opracowania 5
1.3. Główne cele prognozy, zakres prognozy i jej powiązania z innymi dokumentami 6
1.4. Metody stosowane przy sporządzaniu prognozy 7
2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI 8
2.1. Główne cele projektowanego dokumentu 8
2.2. Powiązania projektu z innymi dokumentami 8
2.3. Informacje o zawartości projektowanego dokumentu 9
3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU 10
4. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO ... 11
5. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU 11
5.1. Istniejący stan środowiska 11
5.1.1. Położenie 11
5.1.2. Powierzchnia ziemi 12
5.1.3. Budowa geologiczna i surowce mineralne 14
5.1.4. Gleby 15
5.1.5. Wody 16
5.1.6. Atmosfera i klimat 26
5.1.7. Szata roślinna, świat zwierzęcy i różnorodność biologiczna 28
5.1.8. Krajobraz 33
5.1.9. Zabytki i dobra materialne 35
5.1.10. Obecne użytkowanie terenu 35
5.2. Potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu 35
6. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM 36
7. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY 36
8. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU 37

9. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA 40
9.1. Oddziaływanie na obszary chronione, w tym na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów 43
9.2. Oddziaływanie na roślinny, zwierzęta i różnorodność biologiczną 47
9.3. Oddziaływanie na życie i zdrowie ludzi 48
9.4. Oddziaływanie na wody 51
9.5. Oddziaływanie na powietrze i klimat 53
9.6. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi, gleby i zasoby naturalne 54
9.7. Oddziaływanie na krajobraz 55
9.8. Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne 55
9.9. Ocena oddziaływania skumulowanego 56
10. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU 56
11. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE 56
12. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM 57
13. WYKAZ WYKORZYSTANYCH MATERIAŁÓW 61

1. WSTĘP

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna – etap B jest elementem procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Rolą tego opracowania jest identyfikacja oddziaływań na środowisko przyrodnicze, jakie mogą wystąpić w wyniku realizacji ustaleń projektowanego dokumentu, a także uzasadnienie decyzji przestrzennych podejmowanych w zmienianym dokumencie.

Ilekroć w niniejszym dokumencie jest mowa o *Planie*, rozumie się przez to projekt *„miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna – etap B”* i analogicznie przez określenie *Prognoza* rozumie się *„Prognozę oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna – etap B”.*

1.1. Podstawa prawna

Podstawy prawne dla przeprowadzonego w prognozie określenia skutków środowiskowych oraz oceny rozwiązań funkcjonalno – przestrzennych i możliwości rozwiązań eliminujących negatywne oddziaływania na środowisko *Planu* stanowią:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- Ustawa z 27 kwietnia 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,

a także ustanowione na szczeblu międzynarodowym:

- Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów dla środowiska, tzw. Dyrektywa SEA,
- Dyrektywa 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylająca dyrektywę Rady 90/313/EWG,
- Dyrektywa 2003/35/WE parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG i 96/61/WE,

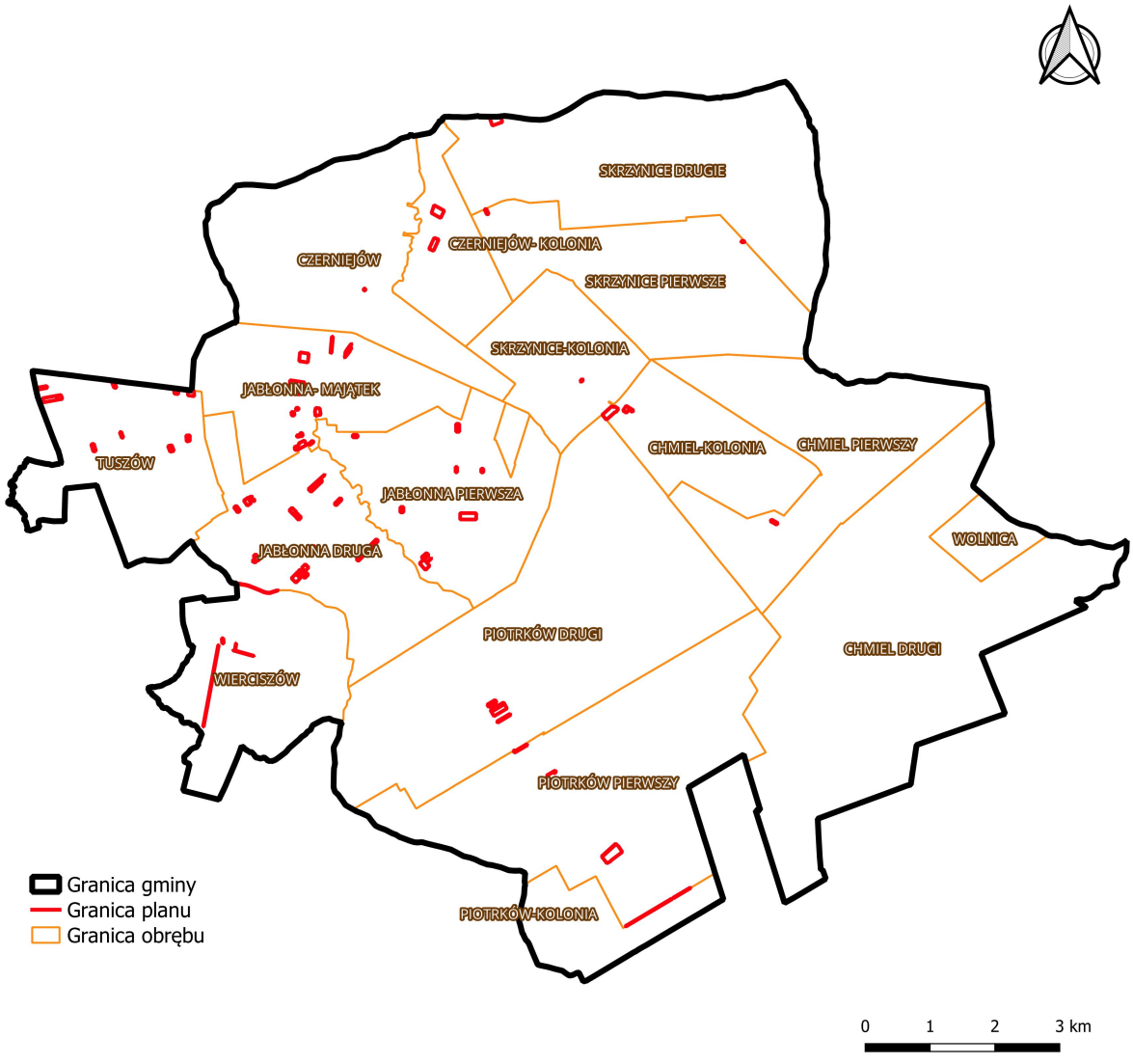
oraz wiele innych ustaw szczególnych i przepisów wykonawczych, z których należy wymienić miedzy innymi:

- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach,
- Ustawa z 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
- Ustawa z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska,
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne,
- Ustawa z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

1.2. Przedmiot opracowania

Przedmiotem oceny zawartej w niniejszym opracowaniu są ustalenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów gminy Jabłonna w granicach administracyjnych gminy Jabłonna, którego granice określa uchwała Nr XXVI/197/2021 Rady Gminy Jabłonna z dnia 8 czerwca 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów gminy Jabłonna w granicach administracyjnych gminy Jabłonna.

Obszar opracowania obejmuje zarówno pojedyncze działki, jak i większe obszary znajdujące się w obrębach geodezyjnych: Chmiel Pierwszy, Chmiel – Kolonia, Czerniejów, Czerniejów - Kolonia, Jabłonna Pierwsza, Jabłonna Druga, Jabłonna - Majątek, Piotrków Pierwszy, Piotrków Drugi, Skrzynice Pierwsze, Skrzynice Drugie, Skrzynice - Kolonia, Tuszów, Wierciszów, Wolnica (rysunek 1).

Rysunek 1. Położenie obszarów objętych opracowaniem

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Centralnego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna – etap B nie narusza ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna, przyjętego uchwałą Nr XXII/136/05 Rady Gminy Jabłonna z dnia 29 czerwca 2005 r. z późn. zm.

1.3. Główne cele prognozy, zakres prognozy i jej powiązania z innymi dokumentami

Główne cele prognozy

Głównym celem *Prognozy* jest stwierdzenie czy i jakie przeobrażenia w środowisku nastąpią wraz z zagospodarowaniem terenu zgodnie z ustaleniami określonymi w projekcie. *Plan* nie stanowi ostatecznego obrazu opisywanego obszaru a jedynie zestaw zasad w oparciu, o które możliwe jest dokonanie nowego zagospodarowania. Brak jest pewności, że *Plan* zostanie zrealizowany we wszystkich możliwych aspektach, niemniej należy przyjąć, że tak się stanie. W związku z tym podstawowym założeniem metodycznym jest przyjęcie, że na całym obszarze powstanie zagospodarowanie w wielkości i skali największej, jaką dopuszczają ustalenia dokumentu.

Celem prognozy jest poszukiwanie i wskazanie możliwości rozwiązań planistycznych najkorzystniejszych dla środowiska i zdrowia ludzi, poprzez:

- identyfikację i ocenę najbardziej prawdopodobnych wpływów na komponenty środowiska określonego obszaru, jakie może wywołać realizacja dyspozycji przestrzennych zawartych w ustaleniach *Planu*,
- dyskusję i współpracę autora prognozy z autorem *Planu* celem eliminacji rozwiązań i ustaleń niemożliwych do przyjęcia ze względu na ewentualne negatywne skutki dla środowiska lub zagrożenie dla zdrowia mieszkańców,
- poinformowanie podmiotów tj. wnioskodawców, społeczność lokalną i organ samorządu o skutkach wpływu ustaleń *Planu* na środowisko przyrodnicze.

Zakres prognozy

Niniejsza *Prognoza* spełnia wymagania ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w *Prognozie* został uzgodniony przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie (pismo znak: WOOŚ.411.69.2021.AŁ z dnia 2 listopada 2021 r.) oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie (pismo znak: NZ.9022.2.1.2021.IP z dnia 20 stycznia 2022 r.). Zasięg terytorialny opracowania obejmuje obszar objęty *Planem*.

Powiązania prognozy z innymi dokumentami

Przy sporządzeniu niniejszego opracowania wykorzystano w szczególności:

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna – etap B – projekt 2026,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna, przyjęte uchwałą Nr XXII/136/05 Rady Gminy Jabłonna z dnia 29 czerwca 2005 r. z późn. zm.,
- Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe gminy Jabłonna – 2022,

- Program ochrony środowiska dla Powiatu Lubelskiego na lata 2022-2025 z perspektywą do 2026-2028,
- Planu gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2028 przyjęty Uchwałą Nr X/142/2025 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 24 stycznia 2025 r.,
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły,
- Polska 2025 – długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju, Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska, Warszawa, 2000,
- informacje i materiały uzyskane w Urzędzie Gminy Jabłonna,
- ogólnie dostępne dane o stanie środowiska naturalnego (WIOŚ, PSH, PIG, MŚ),
- materiały kartograficzne opisujące uwarunkowania topograficzne, geologiczne, hydrogeologiczne i hydrograficzne,
- dane opracowane na podstawie wizji terenowych przeprowadzonych w roku 2024,

oraz materiały pomocnicze i uzupełniające wyszczególnione w rozdziale *„13. Wykaz wykorzystanych materiałów".*

1.4. Metody stosowane przy sporządzaniu prognozy

Przy sporządzaniu *Prognozy* posłużono się metodami: indukcyjno-opisową, analogii środowiskowych oraz analiz kartograficznych. Prace nad opracowaniem niniejszego dokumentu obejmowały dwa zasadnicze etapy: terenowy i kameralny. Podczas wizji terenu oceniony został stan zagospodarowania terenu oraz stopień jego zachowania lub degradacji. Następnie przystąpiono do prac kameralnych, polegający na porównaniu wyników uzyskanych w terenie z istniejącą dokumentacją. W ten sposób sporządzona została kompleksowa ocena sposobów użytkowania poszczególnych terenów, aktualnego stanu środowiska oraz jego podatności na degradację. W kolejnym etapie stosując metodę analogii środowiskowej, odniesiono się do *Planu*, a zwłaszcza przeznaczenia terenów, w kontekście ich położenia w stosunku do terenów prawnie chronionych, potencjalnych zagrożeń dla tych terenów i środowiska, terenów bezpośrednio objętych zmianą i przyjętych założeń ochrony środowiska.

Wpływ zmiany przeznaczenia terenów na stan środowiska i zagrożenie dla terenów chronionych przeanalizowano zgodnie z wymaganiami ustawowymi w kategoriach oddziaływań, bezpośrednich, pośrednich i wtórnych, skumulowanych, krótko-, średnio- i długoterminowych, stałych i chwilowych oraz pozytywnych i negatywnych na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko. Wynikiem przedstawionej analizy są rozwiązania mające na celu zminimalizowanie potencjalnie negatywnych oddziaływań ustaleń *Planu* na środowisko przyrodnicze.

Podstawowym materiałem do sporządzenia *Prognozy* jest projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna – etap B oraz pozostałe materiały wymienione w rozdziale 13.

Należy podkreślić, że plan miejscowy nie określa konkretnych ram czasowych ani rozwiązań technologicznych związanych z realizacją jego założeń, w związku z tym niniejsza *Prognoza* ma charakter jakościowy a nie ilościowy.

2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

2.1. Główne cele projektowanego dokumentu

Nadrzędnym celem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest ustalenia przeznaczenia terenów, w tym dla inwestycji celu publicznego, oraz określenia sposobów ich zagospodarowania i zabudowy. Ustalenia planu miejscowego regulują działania inwestycyjne na obszarze nim objętym. Uwzględniając uwarunkowania środowiskowe, istniejące zagospodarowanie oraz obowiązki wynikające z nadrzędnych aktów prawnych plan miejscowy określa zasady wzajemnych powiązań funkcjonalnych i przestrzennych.

Plan ustala zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego poprzez określenie zasad kształtowania zabudowy oraz wskazanie i uregulowanie stanu przestrzeni publicznych. Uwzględnia i sankcjonuje istniejące zagospodarowanie terenu i jednocześnie wyznacza kierunki zmian. Zapisy *Planu* mają na celu zabezpieczenie interesów publicznych i ochronę środowiska naturalnego, jednocześnie pozwalają na ekonomiczne wykorzystanie przestrzeni i rozwój społeczno – gospodarczy.

Celem opracowania *Planu* jest zmiana przeznaczenia części terenów i ustalenie nowych zasad zabudowy i zagospodarowania. Część terenów budowlanych została wyznaczona na terenach dotychczas użytkowanych rolniczo i w obowiązującym dokumencie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna oznaczonych symbolem „R" – tereny upraw rolnych. Zgodnie z zapisami „Studium" wyznaczone w rysunku tereny pod mieszkalnictwo rolnicze można zabudować w strefie o 50-80 metrów większej kosztem przylegających terenów gruntów ornych po przeanalizowaniu takiej możliwości na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

2.2. Powiązania projektu z innymi dokumentami

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna – etap B sporządzony został w powiązaniu z poniższymi dokumentami:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna, przyjęte uchwałą Nr XXII/136/05 Rady Gminy Jabłonna z dnia 29 czerwca 2005 r. z późn. zm.,
- Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe gminy Jabłonna – 2022,
- Analiza potrzeb i możliwości rozwoju gminy Jabłonna, 2024,
- Gminny Program Ochrony Środowiska dla Gminy Jabłonna na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2029, stanowiący załącznik do Uchwały Nr XXX/225/2021 Rady Gminy Jabłonna z dnia 21 września 2021 r.,
- Gminny program opieki nad zabytkami dla gminy Jabłonna na lata 2023 – 2026, stanowiący załącznik do Uchwały Nr XLV/350/2023 Rady Gminy Jabłonna z dnia 31 stycznia 2023 r.,
- Gminny Program Rewitalizacji dla gminy Jabłonna do roku 2030 stanowiący załącznik do Uchwały Nr XVII/109/2025 Rady Gminy Jabłonna z dnia 28 sierpnia 2025 r.,
- Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Jabłonna na lata 2021-2030 (aktualizacja) stanowiący załącznik do Uchwały Nr XLIII/330/2022 Rady Gminy Jabłonna z dnia 29 listopada 2022 r.,
- Strategia Rozwoju Gminy Jabłonna do roku 2030 stanowiąca załącznik nr 2 do Zarządzenia nr 201/2024 Wójta Gminy Jabłonna z dnia 6 listopada 2024 r.,

- Program ochrony środowiska dla Powiatu Lubelskiego na lata 2022-2025 z perspektywą do 2026-2028,
- Planu gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2028 przyjęty Uchwałą Nr X/142/2025 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 24 stycznia 2025 r.,
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły,
- Polska 2025 – długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju, Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska, Warszawa, 2000.

2.3. Informacje o zawartości projektowanego dokumentu

Oceniany dokument składa się z części tekstowej oraz części graficznej (rysunki planu w skali 1:1000).

W *Planie* określono:

1) przeznaczenie terenów, które wyznaczają linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania, są to:
   - MN – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
   - MN,U – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz usługowej;
   - MN,U,ML – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, usługowej oraz zabudowy letniskowej;
   - U – teren zabudowy usługowej;
   - U/MW – teren zabudowy usługowej z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej;
   - U,P – teren zabudowy usługowej z dopuszczeniem obiektów produkcyjnych, składów i magazynów;
   - P,PE – teren obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz lokalizacji obiektów i urządzeń do wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych o mocy przekraczającej 500 kW – elektrownia fotowoltaiczna wraz ze strefą ochronną;
   - KDD – teren drogi publicznej klasy dojazdowej;
   - KDW – teren drogi wewnętrznej;
   - KXL – teren ciągu pieszo-jezdnego.
2) zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego;
3) zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego oraz zasad kształtowania krajobrazu;
4) zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych oraz dóbr kultury współczesnej;
5) zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu: maksymalny udział powierzchni zabudowy, maksymalną i minimalną nadziemną intensywność zabudowy, minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej, maksymalną wysokość zabudowy, kształt i pokrycie dachu, minimalną liczbę miejsc do parkowania w tym miejsca przeznaczone na parkowanie pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową i sposób ich realizacji oraz linie zabudowy i gabaryty obiektów;
6) szczegółowe zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości objętych planem miejscowym;

7) zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
8) szczególnych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu;
9) granice i sposoby zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie na podstawie przepisów odrębnych;
10) sposób i termin tymczasowego zagospodarowania, urządzania i użytkowania terenów;
11) stawki procentowe, służące naliczeniu jednorazowej opłaty z tytułu wzrostu wartości nieruchomości spowodowanego uchwaleniem planu.

3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Analiza skutków realizacji postanowień *Planu* winna być przeprowadzona przez organ opracowujący projekt dokumentu, w tym przypadku przez Wójta Gminy Jabłonna w oparciu o analizę i ocenę stanu poszczególnych komponentów środowiska przy wykorzystaniu wyników pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska w odniesieniu do obszaru objętego projektem. Szczególną uwagę należy zwrócić na: ocenę jakości powietrza, ocenę warunków i jakości klimatu akustycznego, ocenę jakości wód powierzchniowych i podziemnych, ocenę jakości gleb, ocenę gospodarki odpadami. Zaleca się wykonywanie powyższych ocen i analiz średnio raz na dwa lata.

Minimalizacja negatywnych oddziaływań na środowisko projektowanej inwestycji powinna być realizowana m.in. poprzez dbałość o wykonanie inwestycji i o przestrzeganie wytycznych zawartych w projektach.

Monitorowanie i ocena realizacji planowanej zabudowy wymaga określenia podstawowych grup wskaźników. Mogą być one sporządzane w kategoriach dotyczących presji na środowisko, emisji i imisji do powietrza, ładu przestrzennego. Proponuje się następujące grupy wskaźników służących analizie jakości środowiska:

- jakość wody w sieci wodociągowej (klasa),
- jakość wód powierzchniowych i podziemnych,
- ilość ścieków odprowadzanych z analizowanego obszaru,
- jakość gleb,
- jakość (zanieczyszczenie) powietrza,
- udział instalacji ogrzewanych w oparciu o paliwa ekologiczne lub odnawialne źródła energii w ogólnym wytwarzaniu energii (%),
- gospodarowanie odpadami - poziom odzysku odpadów zbieranych selektywnie w stosunku do całkowitej ilości tych odpadów zawartych w odpadach komunalnych (%),
- udział poszczególnych form użytkowania gruntu w stosunku do całkowitej powierzchni analizowanego obszaru (%),
- jakości powierzchni biologicznej – m.in. liczba nasadzeń drzew na analizowanym terenie (szt.), liczby wyciętych/posadzonych drzew, powierzchni wyciętych/posadzonych krzewów,
- jakość klimatu akustycznego (dB).

Zgodnie z art. 25 ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r., w celu uniknięcia powielania monitorowania w myśl zasady Dyrektywy 2001/42/WE w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko wpływ ustaleń tego projektu na środowisko przyrodnicze w zakresie jakości poszczególnych elementów przyrodniczych i komponentów środowiska, dotrzymywaniu standardów jego jakości, występowania obszarów przekroczeń, występujących zmian jakości elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian kontrolowane są w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska. Wyniki prowadzonego monitoringu prezentowane są corocznie w Raportach o stanie środowiska województwa, wydawanych w formie ogólnodostępnej publikacji.

Istnieje szereg instytucji, które zajmują się badaniem poszczególnych elementów środowiska oraz zmian w nim zachodzących. Są to m.in.: zarząd dróg, starostwo powiatowe, Lasy Państwowe, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej i inne.

Źródłami danych mogą też być: Wojewódzka Baza Danych (prowadzona przez Marszałka Województwa), źródła administracyjne wynikające z obowiązków sprawozdawczych lub zapisów ustawowych (decyzje, zezwolenia, pozwolenia), badania statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego.

Szczegółowy zakres obowiązków i problematyka badań zostanie określona na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji poszczególnych przedsięwzięć.

4. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

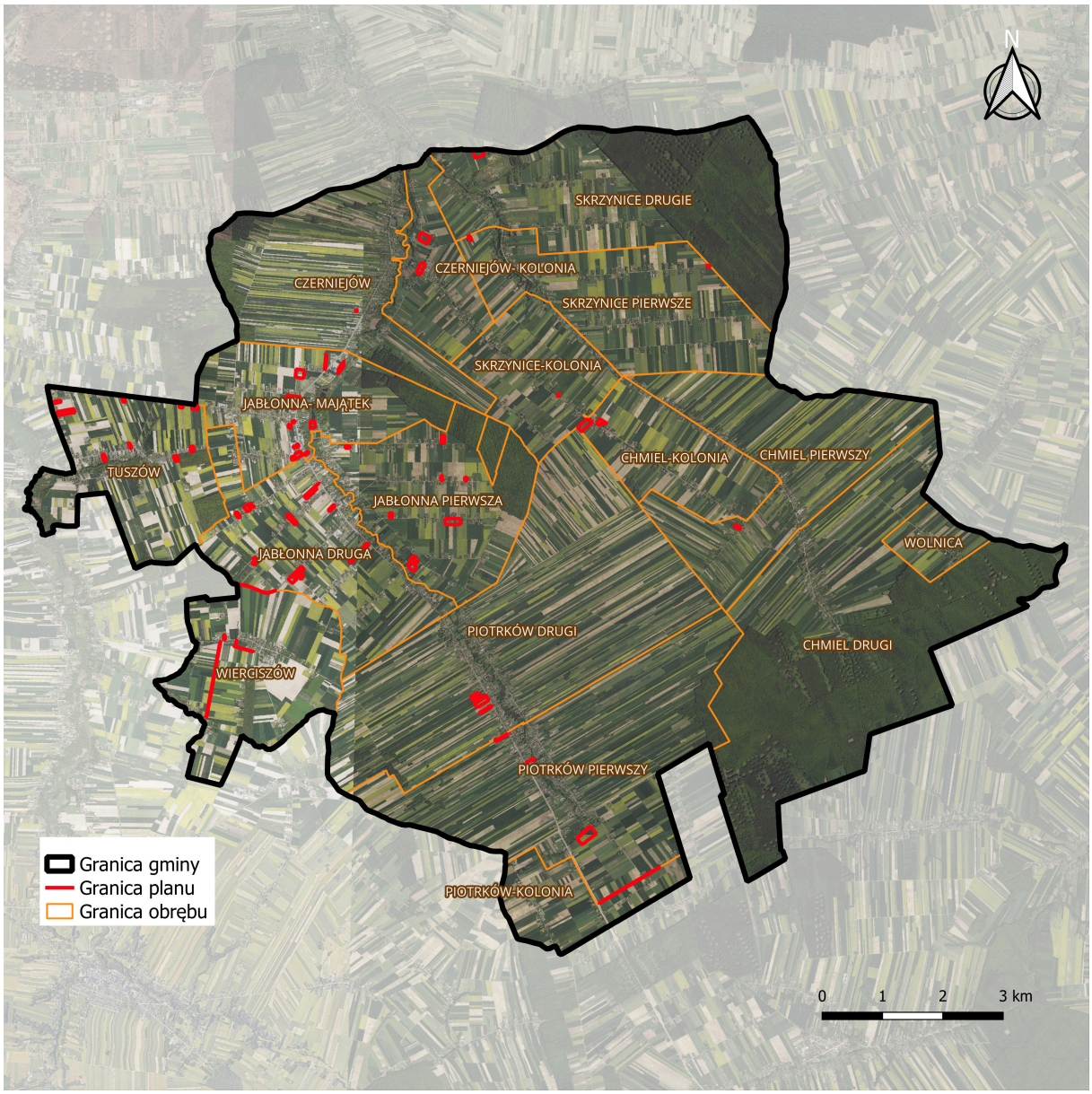
Gmina Jabłonna nie leży w bezpośrednim sąsiedztwie granicy państwa (a w odległości około 70 km od niej). *Plan* nie wprowadza funkcji czy działalności emitującej szkodliwe substancje do gruntu, wód czy atmosfery oraz funkcji zmieniających warunki siedliskowe i gruntowo-wodne na tak dużą skalę. W związku z tym nie prognozuje się dalekosiężnych (sięgających poza granice kraju) transgranicznych oddziaływań na środowisko poszczególnych ustaleń.

5. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

5.1. Istniejący stan środowiska

5.1.1. Położenie

Gmina Jabłonna jest jedną z szesnastu gmin powiatu lubelskiego. Położona jest w południowo-wschodniej części powiatu w odległości 18 km od Lublina. Miejscowość gminna położona jest przy drodze wojewódzkiej nr 835 łączącej Lublin z Biłgorajem. Przez teren gmin przebiega również droga wojewódzka nr 836 Bychawa – Piaski. Graniczy z następującymi gminami: od wschodu – gmina Piaski, od północy – gmina Głusk, od zachodu – gminy: Strzyżewice i Bychawa, od południa – gminy: Bychawa i Krzczonów.

Rysunek 2. Położenie obszarów objętych opracowaniem

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Centralnego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej

5.1.2. Powierzchnia ziemi

Według podziału Polski na krainy geograficzne J. Kondrackiego gmina Jabłonna leży w obrębie następujących jednostek:

Megaregion: Pozaalpejska Europa Zachodnia (3),

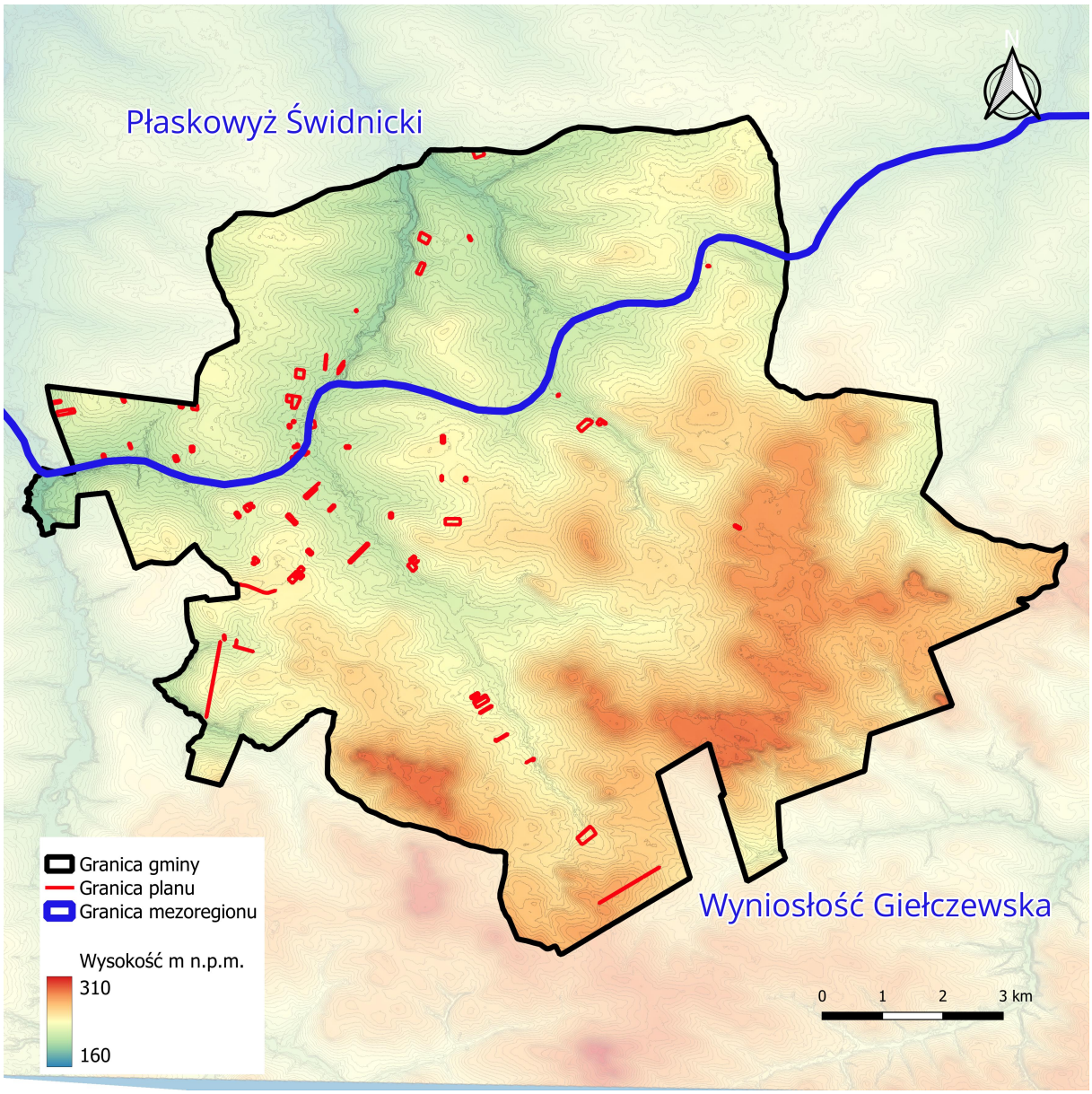
Prowincja: Wyżyny Polskie (34),

Podprowincja: Wyżyna Lubelsko-Lwowska (343),

Makroregion: Wyżyna Lubelska (343.1),

Mezoregion: Płaskowyż Świdnicki (343.16),

Mezoregion: Wyniosłość Giełczewska (343.17).

Rysunek 3. Rzeźba teren gminy Jabłonna

Źródło: opracowanie własne na podstawie http://dm.pgi.gov.pl/

Płaskowyż Świdnicki (343.16) – jest to mezoregion fizycznogeograficzny położony we wschodniej Polsce. Jego tereny stanowi dość płaska równina denudacyjna wymodelowana w marglach kredowych i pozbawiona pokrywy lessowej. Wysokości obniżają się od 230–240 m na południu do 200 m n.p.m. na północy. Powierzchnia ok. 530 km^2.

Wyniosłość Giełczewska (343.17) – jest najwyższą, środkową częścią Wyżyny Lubelskiej z kulminacją w Bożym Darze (306 m n.p.m.). Od północy przechodzi bez wyraźnej granicy w Płaskowyż Świdnicki, na wschodzie granicą jest dolina Wieprza, na zachodzie dolina Bystrzycy, a od południa granicę stanowi Padół Zamojski, którym płynie do Wieprza rzeka Por. Wyniosłość Giełczewska jest najbardziej zwartą częścią Wyżyny i w sposób zasadniczy różni się od sąsiednich mezoregionów. Przynależność gminy do jednej jednostki taksonomicznej świadczy o jej zwartości przyrodniczej i krajobrazowej. Posiada ona wszystkie przewodnie cechy mezoregionu.

Ukształtowanie terenu jest odzwierciedleniem budowy geologicznej. Już sama przynależność gminy do mezoregionu Wyniosłość Giełczewska świadczy o małym urozmaiceniu form rzeźby terenu. Cechą charakterystyczną są faliste poziomy zrównań, z których wyrastają wzgórza ostańcowe (Góra Piotrkowska, ostańce w rejonie miejscowości Chmiel). Obszary wierzchowinowe rozcinają liczne suche doliny o przebiegu zbliżonym do równoleżnikowego, dla których bazą erozyjną jest dolina Czerniejówki głęboko wcięta w podłoże. Długość suchych dolin, czasami rozkrzewionych w górnych odcinkach, osiąga nawet kilka kilometrów. Zasadniczą osią morfologiczną terenu jest dolina Czerniejówki o stosunkowo wąskim dnie i asymetrycznych zboczach.

Duże zróżnicowanie hipsometryczne obszaru gminy wynika ze znacznych różnic wysokości względnych pomiędzy dnami dolin rzecznych a ostańcami. Różnice względne osiągają (pomiędzy dnem doliny Czerniejówki w pobliżu ujścia Skrzyniczanki a Górą Piotrkowską) około 100 m, podczas gdy na pozostałych obszarach gminy wahają się w granicach 40 m – 60 m. Wysokości bezwzględne rosną w kierunku południowym. Spadki terenu wahają się w granicach 5 % na obszarach wierzchowinowych a na zboczach dolin rzecznych (głównie Czerniejówki) i suchych dolin dochodzą do ponad 20%. Wobec czego, znaczące powierzchnie obszaru gminy zagrożone są erozją. Duże spadki osiągają również stoki ostańców. Z uwagi na niemal południkowy przebieg doliny Czerniejówki, na obszarze gminy przeważają tereny o ekspozycji wschodniej i zachodniej. Taką zasadę zaburzają wzgórza ostańcowe o mniej lub bardziej regularnym kształcie zbliżonym do stożka.

Formy antropogeniczne na badanym terenie reprezentowane są przez wykopy i nasypy drogowe, rowy melioracyjne.

5.1.3. Budowa geologiczna i surowce mineralne

W budowie geologicznej gminy występują wszystkie formacje geologiczne od paleozoiku do kenozoiku. Dla potrzeb planowania przestrzennego nie ma znaczenia ani prekambryjski masyw krystaliczny płyty wschodnioeuropejskiej ani młodsze, przykrywające go, utwory paleozoiczne, stanowiące zręby budowy geologicznej obszaru. W podłożu paleozoicznym dominują osady dewonu i karbonu lubelskiego basenu węglowego. Wśród osadów karbonu istotne znaczenie posiadają tzw. warstwy lubelskie (westfal) z pokładami węgla kamiennego. Gmina Jabłonna leży jednak poza granicą udokumentowanych zasobów węgla kamiennego, na styku z zachodnią granicą tzw. Lubelskiego Zagłębia Węglowego.

Pokrywę mezozoiczną budują skały osadowe, a wśród nich węglanowe osady kredy dolnej i potężna seria skał węglanowych i węglanowo – krzemionkowych górnej kredy. Te ostatnie należące do górnego mastrychtu reprezentowane są przez miękkie skały typu kredy piszącej z udziałem gez, a także margle, wapienie margliste różne odmiany opok. W części stropowej mastrychtu dominują opoki w przewarstwieniami wapieni i margli. Odgrywają one istotna rolę w krajobrazie gminy, ponieważ ukazują się na powierzchni terenu w stromych zboczach dolin Czerniejówki i Kosarzewki, a także lokalnie na obszarach wierzchowinowych pomiędzy Bystrzycą i Czerniejówką.

Na osadach górnego mastrychtu zalęgają trzeciorzędowe skały paleocenu (kenozoik) o sumarycznej miąższości (w obrębie wzgórz ostańcowych okolic Piotrkowa) od 34 m do 65 m. Dominują tu gezy. Mniejszy udział mają opoki z przewarstwieniami wapieni i margli. Te ostatnie są przykryte żółtoszarymi gezami marglistymi i krzemionkowymi z wkładkami szarych wapieni obejmujące serie tzw. siwaka. Skały ukazują się na powierzchni terenu międzyrzecza Czerniejówki, Giełczwi i górnej Kosarzewki.

W rejonie Góry Piotrkowskiej i wzgórz ostańcowych w miejscowości Chmiel Pierwszy na osadach paleocenu zalegają skały oligocenu wykształcone w postaci zielonkawo- brunatnych

iłów i mułków oraz piaski kwarcowe z wkładkami mułków piaszczystych zaliczane do osadów miocenu. Ich miąższość nie przekracza 10 m.

Osady czwartorzędowe, przykrywające starsze podłoże kredowe, i trzeciorzędowe mają zmienną miąższość. Na obszarach wierzchowinowych zalegają pokrywą jednometrowej grubości lub zredukowane są do zera i odsłaniają kredowo – paleoceńskie skały podłoża. W dolinach rzecznych, głównie Czerniejówki, występują osady najmłodsze, holoceńskie, wykształcone w postaci piasków drobnoziarnistych i pylastych, namuły rzeczne, torfy oraz mady piaszczysto-pylaste. Ich miąższość waha się w granicach 1 m – 2 m.

Na obszarze objętym opracowaniem nie występują złoża surowców mineralnych.

5.1.4. Gleby

Występujące na obszarze gminy gleby wykształciły się przede wszystkim na podłożu lessów i utworów lessowatych, utworów pyłowych, margli i piasków, które stanowią ich skałę macierzystą. Pod względem typologicznym przeważają dwa główne typy: gleby płowe zwane dawniej glebami pseudobielicowymi (około 62 %) i gleby brunatne (około 37 % powierzchni gminy). Pozostałe typy gleb (gleby brunatne właściwe, czarne ziemie właściwe, mady, gleby glejowe i gleby mułowo-torfowe zajmują około 1,5 % powierzchni gminy. W dolinie rzeki Czerniejówka zlokalizowane są gleby wytworzone z utworów deluwialnych oraz aluwialnych. W obrębie wspomnianej doliny rzecznej znaczną część zajmują zamulone gleby torfowe. Zasadniczą powierzchnię uprawową tworzą gleby płowe zarówno pod względem zajmowanej powierzchni jak i dostępności uprawowej. Wynika to z faktu, iż gleby brunatne wyługowane zalegają na stokach bardziej nachylonych, trudniejszych do uprawy.

Z punktu widzenia planowania przestrzennego istotniejsze znaczenie mają wartości użytkowe i przydatność rolnicza gleb. Wartości użytkowe, wyrażone klasami bonitacyjnymi, stanowią podstawę kategorii ochronnych gleb, a przydatność rolnicza gleb, wyrażona kompleksami przydatności rolniczej pozwala na prognozowanie rozwoju rolnictwa w gminie.

Pod względem bonitacyjnym zdecydowanie przeważają gleby klasy III (a i b), zajmując łącznie niemal 70 % powierzchni gminy ze stosunkowo dużym udziałem gleb klasy IV (a i b) ponad 24 %. Nie występują gleby najlepsze klasy I i gleby najsłabsze klasy VIz. Gleby klasy II zajmują około 5 % powierzchni, a gleby klasy V i VI to zaledwie 1,5 %. Można więc przyjąć, iż na obszarze gminy zdecydowanie przeważają gleby bardzo dobre i dobre, zajmując łącznie niemal 94 % areału gruntów ornych. W rozkładzie przestrzennym gleby słabsze w większych konturach występują głównie w północnych rejonach gminy. W mniejszych enklawach spotyka się je przy lasach i w małych konturach, są nierównomiernie rozrzucone na całym obszarze gminy.

Użytki zielone związane są z dnami dolin rzecznych (Czerniejówka, Skrzyniczanka, Potok spod Tuszowa). Tu również zdecydowanie dominuje klasa III i IV zajmując łącznie 85 % wszystkich użytków zielonych. Duży udział mają użytki zielone w klasie V - 18,6 %. Pozostałe użytki zielone, przy braku klasy I zajmują łącznie 6,4 %, z czego klasa II to 3,8 %.

Szacuje się, że około jedną trzecią powierzchni gleb na terenie gminy stanowią gleby o bardzo niskiej i niskiej zawartości potasu, zaś ponad dwie trzecie gleb posiadają bardzo niskie i niskie zawartości magnezu. W granicach administracyjnych gminy nie wyodrębniono gleb zanieczyszczonych metalami ciężkimi, występujące wartości stężenia metali ciężkich jest naturalne. Wyższe stężenia odnotowuje się wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych (drodze wojewódzkiej).

Dla oceny rolniczej przestrzeni produkcyjnej posłużono się mapą kompleksów przydatności rolniczej gleb opracowaną przez IUNG w Puławach. Kompleksy, pomimo iż grupują różne typy, rodzaje i gatunki gleb zestawione zostały pod kątem przydatności uprawy dla poszczególnych roślin. Na obszarze gminy zdecydowanie dominują kompleksy 2 i 3 zajmując

łącznie około 73,4 % powierzchni gruntów ornych. Kompleksy 4 i 5 zajmują odpowiednio 8,9 % i 10,2 % powierzchni, a kompleks 1 (pszenny bardzo dobry) to koło 5 %. Pozostałe kompleksy (6, 7 i 8) to zaledwie 2,6 %.

Kompleks 1 obejmuje gleby o najwyższej przydatności rolniczej. Zgrupowane w nim gleby mają charakter uniwersalny i są przydatne pod uprawy wszystkich roślin polowych i warzyw. Zapewniają wysokie i pewne planowanie. Występują głównie w południowych rejonach gminy w małych i średnich konturach. Gleby kompleksu 2 (pszennego-dobrego) mogą być okresowo nadmiernie uwilgotnione. Są również glebami uniwersalnymi, przydatnymi do uprawy wszystkich roślin polowych i warzyw. Zajmują jedną trzecią powierzchni gruntów i są rozrzucone w dużych i średnich konturach po całym obszarze gminy, za wyjątkiem rejonów północnych. Największa powierzchnię zajmują kompleks 3 (pszenny wadliwy). Wadą tego kompleksu (stąd nazwa wadliwy) jest niedobór wody w latach o niskich opadach atmosferycznych. Występuje najczęściej na stromych stokach. Gleby tego kompleksu w latach wilgotnych w planowaniu dorównują glebom kompleksu pszennego dobrego. Występują one w dużych i średnich konturach rozrzuconych po całym obszarze gminy. Największe ich zgrupowanie zajmuje środkowe rejony gminy. Gleby trzech pierwszych kompleksów zajmują łącznie około 80 % gruntów ornych w gminie.

Kompleks 4 (żytni bardzo dobry) i 5 (żytni dobry) dominują w północnych rejonach gminy i w mniejszych konturach występują na całym obszarze gminy. Kompleks 5 najczęściej towarzyszy kompleksowi 3 i 4. Pozostałe kompleksy z uwagi na marginalne powierzchnie nie mają istotnego znaczenia w ocenie rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Występujące na terenie gminy użytki zielone, obejmujące dna dolin rzecznych, zakwalifikowane zostały do kompleksu 2z (76 %) i 3z (20,6 %). Kompleks 1z, najlepszy, to zaledwie około 3 % użytków zielonych w gminie.

Obszar gminy z uwagi na bogate urzeźbienie terenu, zagrożony jest erozją wodną. Świadomość zagrożeń erozją wodną ma istotne znaczenie dla ochrony jakości gleb przy zastosowaniu odpowiednich zabiegów przeciwerozyjnych. Warto podkreślić, iż erozja słaba, pomimo że może powodować wymywanie gleby z poziomu orno – próchnicznego, nie wymaga specjalnych zabiegów przeciwerozyjnych. Wystarczą tu zwyczajne zabiegi uprawowe. Erozja umiarkowana wyraźnie zmniejsza poziom orno-próchniczny i wymaga właściwego przeciwerozyjnego użytkowania gruntów. Natomiast grunty z erozją średnią i silną wymagają kompleksowych melioracji przeciwerozyjnych.

Niezależnie od erozji wodnej obszar gminy zagrożony jest erozją wąwozową. W stopniu silnym zagrożone są tereny południowo – wschodnie, a w stopniu średnim, stoki doliny Czerniejówki i wschodni rejon gminy. Tereny zagrożone erozją wąwozową charakteryzują się podatnością na tworzenie się i rozwój istniejących wąwozów. Czynnikami sprzyjającymi tym procesom są grunty lessowe i nawalne opady atmosferyczne.

Reasumując należy podkreślić, iż gmina Jabłonna charakteryzuje się korzystnymi warunkami dla rozwoju rolnictwa. Wynika to z wysokiej klasy występujących gleb i dużej ich przydatności do produkcji rolnej. Czynnikami niekorzystnymi jest występująca erozja oraz rozdrobniona struktura gospodarstw.

5.1.5. Wody

Wody powierzchniowe

Cechą charakterystyczną mezoregionu Wyniosłość Giełczewska jest rzadka sieć rzeczna o małej zasobności wodnej, rozchodząca się promieniście od centrum. Natomiast gmina Jabłonna charakteryzuje się tym, iż na jej obszarze bierze początek Czerniejówka (Piotrków Kolonia) i jej dopływ Skrzyniczanka (Skrzynice Pierwsze). Oba cieki wodne wypływają ze źródeł.

Trzecią strugą wodną na obszarze gminy jest Potok spod Tuszowa, który również bierze swój początek z 4 źródeł i poza obszarem gminy wpada do Kosarzewki.

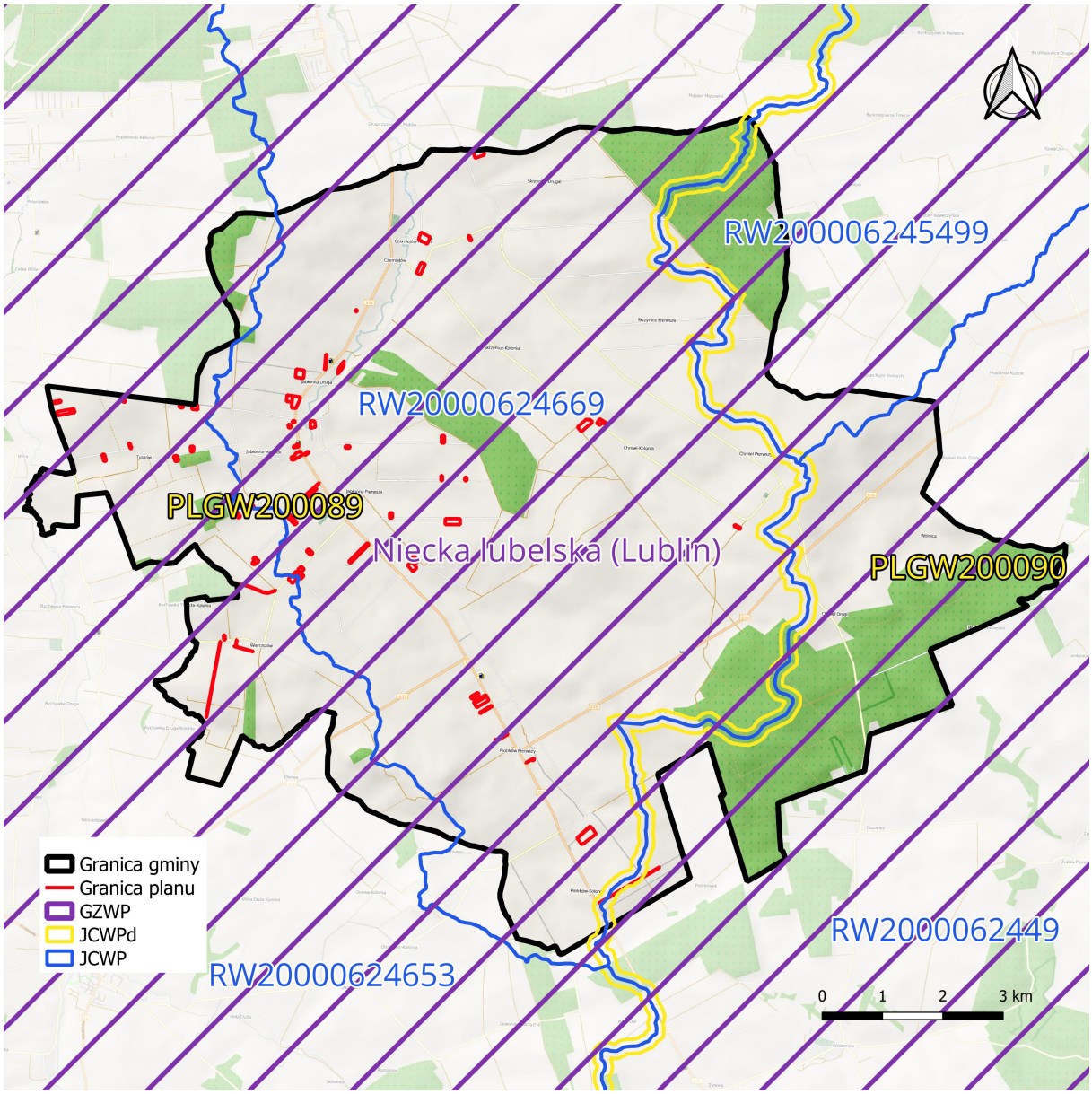
Wymienione rzeki są małe, prowadzą mało wody, a w górnych swych odcinkach tracą wody w spękanych skałach węglanowych podłoża. Po drodze zasilają je liczne źródła. Średni przepływ Czerniejówki przy opuszczeniu granic gminy wynosi zaledwie 0,24 m3/s. Przepływy pozostałych cieków wodnych wahają się w granicach od kilkunastu do kilkudziesięciu litrów wody na sekundę. Reżim przepływu rzek wykazuje wyraźną zmienność roczną i sezonową. Największe ilości wody płyną w rzekach w okresie wiosny (marzec, kwiecień), a najniższe pod koniec lata (sierpień, wrzesień). Warto zaznaczyć, iż część wód powierzchniowych infiltruje z koryt rzecznych do wód podziemnych. Zjawisku temu sprzyja występowanie tuż przy powierzchni, spękanych skał kredowych, przykrytych zwietrzeliną gruzową lub utworami piaszczystymi.

Gmina Jabłonna uprzywilejowana jest, na tle innych gmin województwa, pod względem ilości źródeł. Występują one w dolinach rzek Czerniejówki, Skrzyniczanki i Potoku spod Tuszowa. Wszystkie rzeki swój początek biorą ze źródeł. Czerniejówka bierze swój początek z dwóch zespołów źródeł wypływających w miejscowości Piotrków Kolonia. Wydajność źródeł w obszarze źródliskowym Czerniejówki wynosi kilkanaście litrów na sekundę. Dalsze źródła zasilające Czerniejówkę występują w Jabłonnie i Czerniejowie. Są to źródła podzboczowe o małej wydajności, do kilkunastu litrów wody na sekundę. Skrzyniczanka wypływa ze źródła w Skrzynicach Pierwszych. Natomiat cztery źródła w Tuszowie dają początek Potokowi spod Tuszowa, wpadającemu do Kosarzewki poza obszarem gminy Jabłonna.

Na terenie objętym opracowaniem nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią określone w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne.

Zgodnie z podziałem zawartym w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły" gmina Jabłonna położona jest w obrębie kilku jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP), są to:

- Bystrzyca do zb. Zemborzyckiego (RW20000624653),
- Czerniejówka (RW20000624669),
- Giełczewka (RW2000062449),
- Stoki (RW200006245499).

Rysunek 4. Obszary objęte opracowaniem na tle Jednolitych Części Wód Powierzchniowych i Podziemnych oraz Głównych Zbiorników Wód Podziemnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie http://www.rdw.kzgw.gov.pl/

Dla JCWP Bystrzyca do zb. Zemborzyckiego (RW20000624653) określono następujące parametry:

- status JCWP – naturalna część wód,
- JCWP jest monitorowana – tak,
- stan/potencjał ekologiczny – umiarkowany stan ekologiczny,
- stan chemiczny – brak danych,
- stan ogólny – zły,
- ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – zagrożona,

- JCWP przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi – nie,
- JCWP przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych – tak,
- obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG – tak,
- obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie – tak (Krzczonowski Park Krajobrazowy, Chodelski Obszar Chronionego Krajobrazu, Kraśnicki Obszar Chronionego Krajobrazu, Czerniejowski Obszar Chronionego Krajobrazu, Roztoczański Obszar Chronionego Krajobrazu, zespół przyrodniczo-krajobrazowy (bez nazwy, gm. Konopnica)),
- obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym – nie,
- wyznaczone cele środowiskowe:
  - umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [fosforany]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D,
  - dobry stan chemiczny,
- odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW) – tak,
- termin osiągnięcia celu środowiskowego – po 2027 r.,
- uzasadnienie odstępstwa czasowego (w trybie art. 4 ust. 4 RDW) – procesy biochemiczne procesy fizykochemiczne,
- ustalenie mniej rygorystycznego celu środowiskowego (odstępstwo w trybie art. 4 ust. 5 RDW) – tak,
- uzasadnienie odstępstwa polegającego na złagodzeniu celów środowiskowych (w trybie art. 4 ust. 5 RDW) – Warunki naturalne będące trwałą przyczyną nieosiągnięcia celów środowiskowych, potrzeba społeczno-ekonomiczna zaspokajana przez źródło presji antropogenicznej determinującej na stan wód w stopniu zagrażającym osiągnięciu celów środowiskowych,
- czy w obrębie JCWP planowane są inwestycje spełniające przesłanki odstępstwa z art. 4 ust. 7 RDW (wg stanu na 2021 rok) – nie.

<u>Dla JCWP Czerniejówka (RW20000624669) określono następujące parametry:</u>

- status JCWP – naturalna część wód,
- JCWP jest monitorowana – tak,
- stan/potencjał ekologiczny – umiarkowany stan ekologiczny,
- stan chemiczny – brak danych,
- stan ogólny – zły,
- ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – zagrożona,
- JCWP przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi – nie,

- JCWP przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych – nie,
- obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG – tak,
- obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie – tak (Krzczonowski Park Krajobrazowy, Czerniejowski Obszar Chronionego Krajobrazu),
- obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym – nie,
- wyznaczone cele środowiskowe:
  - umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D,
  - dobry stan chemiczny,
- odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW) – tak,
- termin osiągnięcia celu środowiskowego – do 2027 r.,
- uzasadnienie odstępstwa czasowego (w trybie art. 4 ust. 4 RDW) – procesy biochemiczne procesy fizykochemiczne,
- ustalenie mniej rygorystycznego celu środowiskowego (odstępstwo w trybie art. 4 ust. 5 RDW) – tak,
- uzasadnienie odstępstwa polegającego na złagodzeniu celów środowiskowych (w trybie art. 4 ust. 5 RDW) – Warunki naturalne będące trwałą przyczyną nieosiągnięcia celów środowiskowych, potrzeba społeczno-ekonomiczna zaspokajana przez źródło presji antropogenicznej determinującej na stan wód w stopniu zagrażającym osiągnięciu celów środowiskowych,
- czy w obrębie JCWP planowane są inwestycje spełniające przesłanki odstępstwa z art. 4 ust. 7 RDW (wg stanu na 2021 rok) – nie.

<u>Dla JCWP Giełczewka (RW2000062449) określono następujące parametry:</u>

- status JCWP – naturalna część wód,
- JCWP jest monitorowana – tak,
- stan/potencjał ekologiczny – umiarkowany stan ekologiczny,
- stan chemiczny – brak danych,
- stan ogólny – zły,
- ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – zagrożona,
- JCWP przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi – nie,
- JCWP przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych – nie,
- obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG – tak,

- obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie – tak (Krzczonowski Park Krajobrazowy, Nadwieprzański Park Krajobrazowy, użytek ekologiczny (bez nazwy)),
- obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym – nie,
- wyznaczone cele środowiskowe:
  - dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D,
  - dobry stan chemiczny,
- odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW) – tak,
- termin osiągnięcia celu środowiskowego – do 2027 r.,
- uzasadnienie odstępstwa czasowego (w trybie art. 4 ust. 4 RDW) – dopływ z innej JCWP; procesy biochemiczne; procesy fizykochemiczne,
- ustalenie mniej rygorystycznego celu środowiskowego (odstępstwo w trybie art. 4 ust. 5 RDW) – nie,
- uzasadnienie odstępstwa polegającego na złagodzeniu celów środowiskowych (w trybie art. 4 ust. 5 RDW) – nie dotyczy,
- czy w obrębie JCWP planowane są inwestycje spełniające przesłanki odstępstwa z art. 4 ust. 7 RDW (wg stanu na 2021 rok) – nie.

<u>Dla JCWP Stoki (RW200006245499) określono następujące parametry:</u>

- status JCWP – naturalna część wód,
- JCWP jest monitorowana – tak,
- stan/potencjał ekologiczny – umiarkowany stan ekologiczny,
- stan chemiczny – dobry,
- stan ogólny – zły,
- ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – zagrożona,
- JCWP przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi – nie,
- JCWP przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych – nie,
- obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG – tak,
- obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie – tak (Krzczonowski Park Krajobrazowy, Nadwieprzański Park Krajobrazowy, Czerniejowski Obszar Chronionego Krajobrazu, obszar Natura 2000 „Dolina Środkowego Wieprza”),
- obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym – nie,
- wyznaczone cele środowiskowe:

  - umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D,
  - dobry stan chemiczny,
- odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW) – tak,
- termin osiągnięcia celu środowiskowego – do 2027 r.,
- uzasadnienie odstępstwa czasowego (w trybie art. 4 ust. 4 RDW) – procesy biochemiczne procesy fizykochemiczne,
- ustalenie mniej rygorystycznego celu środowiskowego (odstępstwo w trybie art. 4 ust. 5 RDW) – tak,
- uzasadnienie odstępstwa polegającego na złagodzeniu celów środowiskowych (w trybie art. 4 ust. 5 RDW) – Warunki naturalne będące trwałą przyczyną nieosiągnięcia celów środowiskowych, potrzeba społeczno-ekonomiczna zaspokajana przez źródło presji antropogenicznej determinującej na stan wód w stopniu zagrażającym osiągnięciu celów środowiskowych,
- czy w obrębie JCWP planowane są inwestycje spełniające przesłanki odstępstwa z art. 4 ust. 7 RDW (wg stanu na 2021 rok) – nie.

W granicach opracowania nie występują tereny narażone na ryzyko powodzi.

Wody podziemne

Wody podziemne na obszarze gminy Jabłonna występują w utworach czwartorzędowych, trzeciorzędowych i kredowych. Wody piętra czwartorzędowego najobficiej zalegają w dnach dolin rzecznych. Głębokość występowania wody wynosi od kilkunastu centymetrów do 2 m – 5 m pod powierzchnią topograficzną terenu.

Wykazują one okresowe wahania lustra wody, średnio w granicach około 50 cm. Wody czwartorzędowe w dolinach rzek nie tworzą odrębnego zbiornika wód podziemnych, pozostając w ścisłej więzi hydraulicznej z wodami kredowymi. Sprzyja temu wysoka wodoprzepuszczalność nadkładu, głównie piasków. Zasilanie czwartorzędowego piętra wodonośnego następuje poprzez infiltrację opadów atmosferycznych w podłoże oraz przez dopływ wody krążącej w skałach węglanowych podłoża. Wody czwartorzędowe występują również lokalnie w strefach wierzchowinowych ostańców (Piotrkówek, Wólka Jabłońska, Czerniejów, Chmiel Pierwszy). W rejonach wzgórz ostańcowych, również lokalnie, pod wadami czwartorzędowymi, występuje piętro wodonośne wód trzeciorzędowych.

Zasadniczym piętrem wodonośnym na obszarze gminy są wody kredowe, stanowiące na obszarach wierzchowinowych jedyny horyzont wodonośny. Głębokość zalegania wód kredowych w dolinach rzek waha się od kilku do kilkunastu metrów, natomiast w rejonie wzgórz ostańcowych wynosi kilkadziesiąt metrów pod powierzchnią topograficzną terenu (np. 34 m głębokości studni wodociągu wiejskiego w Chmielu Drugim). Zwierciadło wód kredowych obniża się niemal symetrycznie od wzgórz ostańcowych w kierunku lokalnych baz drenażu. Główną bazę drenażu stanowi leżąca poza obszarem gminy dolina Bystrzycy, natomiast lokalnymi bazami drenażu są doliny Czerniejówki, Skrzyniczanki i Kosarzewki, leżącej również poza obszarem gminy.

Gmina Jabłonna znajduje się w całości w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 406 Zbiornik Niecka Lubelska (Lublin). GZWP nr 406 znajduje się w zachodniej części województwa lubelskiego. Jego granice stanowią: od zachodu rzeka Wisła, od wschodu i północy rzeka Wieprz, od południa linia miejscowości Biłgoraj – Janów Lubelski – Zaklików – Szczecyn. Zbiornik ma charakter porowo-szczelinowy i zajmuje powierzchnię 7476,66 km2.

Obszar GZWP nr 406 jest związany z występowaniem poziomu wodonośnego w węglanowych utworach kredy górnej wykształconych w postaci margli, opok, gez, kredy piszącej i innych przejściowych typów litologicznych przechodzących w układzie poziomym facjalnie jedne w drugie, co łącznie z pionową zmiennością wykształcenia litologicznego sprawia, że warunki występowania wód podziemnych są w mim przestrzennie zróżnicowane. Na przeważającym obszarze zbiornika odsłaniają się one bezpośrednio na powierzchni terenu lub są przykryte utworami młodszymi o niewielkiej miąższości. Głębokość do zwierciadła wody jest zróżnicowana i ogólnie zawiera się w przedziale 15 m – 50 m. Najpłycej do wody jest w dolinach rzecznych (<2 m), a najgłębiej w strefach wododziałowych. Zwierciadło wód kredowych w południowej i środkowej części obszaru jest w przewadze swobodne, natomiast na północy znajduje się pod napięciem wywołanym nadkładem nieprzepuszczalnych utworów kenozoicznych. Najlepsze warunki hydrogeologiczne występują w obrębie stref tektonicznych stanowiących drogi skoncentrowanego, podziemnego przepływu poziomego oraz w pobliżu dolin rzecznych, dolin kopalnych i stref krawędziowych dolin. Wydatek jednostkowy uzyskiwany w trakcie pompowań studzien wierconych usytuowanych w pobliżu krawędzi dolin rzecznych wynosi najczęściej 240–960 m^3/d na 1 m depresji, czasami powyżej 2400 m^3/d na 1 m depresji. Najsłabsze warunki występują na obszarze działów wodnych i wierzchowin (wydatek jednostkowy rzadko przekracza 120 m^3/d na 1 m depresji).

Na obszarze GZWP nr 406 głębokość strefy intensywnego zawodnienia utworów węglanowych, mających praktyczne znaczenie przy budowie i eksploatacji studni sięga do głębokości 120 m – 150 m, a najkorzystniejsze warunki dopływu występują w przedziale 50 m – 120 m. Utwory węglanowe poniżej tej głębokości są już zdecydowanie słabiej zawodnione. Zbiornik jest zasilany przez bezpośrednią infiltrację wód opadowych w miejscach wychodni skał węglanowych lub pośrednią, przez nadkład osadów czwartorzędowych i neogeńskich. Kredowy zbiornik wód podziemnych jest drenowany w sposób naturalny przez rzeki, proces ewapotranspiracji przebiegający w dnach dolin rzecznych i na obszarach podmokłych równin oraz sztucznie przez eksploatację studzien wierconych.

Stan jakościowy wód podziemnych GZWP nr 406 zaklasyfikowano jako dobry. Dominują wody zaliczone do klasy I i II. Jedynie w dolinach większych rzek, na niedużych obszarach w centralnej, północnej i północno – zachodniej części zbiornika występują wody klasy III. Ogólnie wody podziemne GZWP nr 406 ze względu na ich skład chemiczny nadają się do picia w stanie surowym lub wymagają jedynie prostego uzdatniania ze względu na podwyższoną zawartość żelaza i manganu.

Wody podziemne GZWP nr 406 są na obszarze jego występowania podstawowym i jedynym źródłem zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia. Całkowita wielkość poboru wód podziemnych z ujęć zlokalizowanych w granicach zbiornika w 2013 r. wyniosła ok. 54 816 tys. m3/rok, co stanowiło ok. 14,3% szacunkowych zasobów dyspozycyjnych.

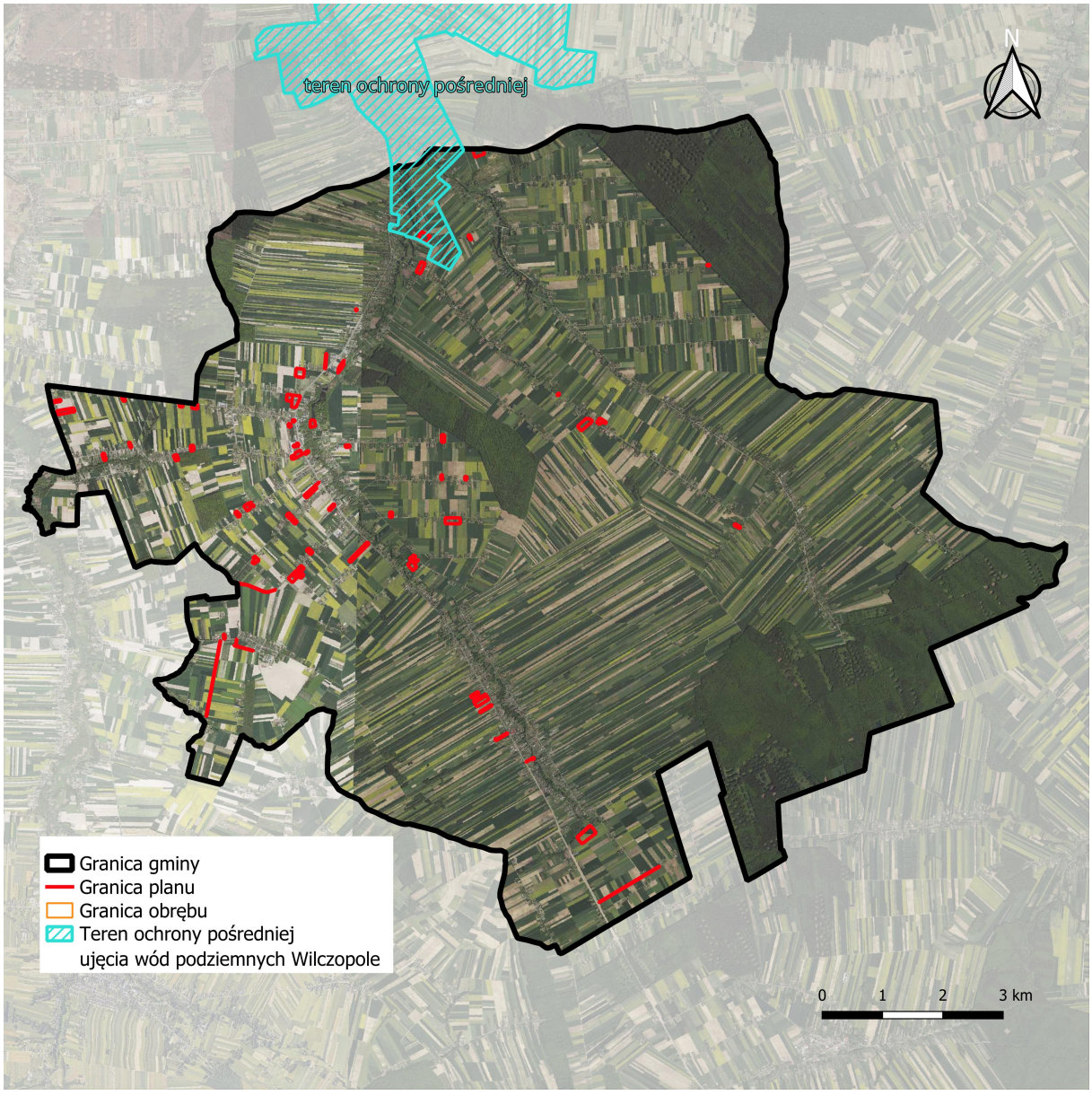
Stopień wykorzystania zasobów zbiornika jest nierównomierny. Najwięcej wody pobiera się w obrębie zlewni Bystrzycy, gdzie są zlokalizowane ujęcia komunalne i przemysłowe dla Lublina.

Obszar GZWP nr 406 jest rejonem typowo rolniczym z przewagą gospodarstw indywidualnych. Potencjalne ogniska zanieczyszczeń stanowią: oczyszczalnie ścieków, obszary nieskanalizowane, składowiska odpadów, magazyny paliw płynnych, fermy hodowlane, linie kolejowe, drogi oraz obszary, na których jest prowadzona intensywna produkcja rolnicza.

Ze względu na odkryty charakter zbiornika poziom wodonośny jest zagrożony migracją zanieczyszczeń z powierzchni terenu i wymaga ochrony jakości wód.

Cały obszar gminy Jabłonna położony jest w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Niecka Lubelska (Lublin) nr 406. Jest to zbiornik porowo-szczelinowy o powierzchni ok. 7476 km^2. Jego przybliżone zasoby dyspozycyjne wynoszą 1 052 700 tys. m^3/d. Głębokość zalegania wód waha się od 40 m do 100 m. Średnia głębokość ujęć szacowana jest na 85 m.

W granicach opracowania nie występują ujęcia wód, natomiast jeden teren znajduje się w strefie ochrony pośredniej ujęcia wód podziemnych „Wilczopole", jest to teren oznaczony symbolem: 13-1.MN,U.

Rysunek 5. Obszary objęte opracowaniem położone w strefie ochrony pośredniej ujęcia wód podziemnych „Wilczopole"

Źródło: opracowanie własne

Zasięg strefy został określony Rozporządzeniem nr 53 Wojewody Lubelskiego z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej „Wilczopole" położonego w gminach Głusk i Lublin, powiat lubelski i powiat m. Lublin, województwo lubelskie (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2020 r. poz. 6576 ze zm.).

Teren ochrony pośredniej zajmuje powierzchnię ok. 17,257 km^2. Obejmuje obszar zasilania ujęcia ograniczony 25-letnim czasem wymiany wody w warstwie wodonośnej z uwzględnieniem pionowego przesączania.

Na terenie ochrony pośredniej wprowadza się zakazy:

1) przechowywania lub składowania odpadów promieniotwórczych;
2) stosowania nawozów oraz środków ochrony roślin, z wyjątkiem nawozów mineralnych i naturalnych stosowanych w dawkach nieprzekraczających norm i zgodnie z terminami agrotechnicznymi oraz z wyjątkiem środków ochrony roślin, które według zezwolenia na wprowadzanie do obrotu lub pozwolenia na handel równoległy nie są klasyfikowane jako niebezpieczne dla środowiska oraz do celów badań lub rozwoju;
3) lokalizowania składowisk odpadów niebezpiecznych, innych niż niebezpieczne i obojętne oraz obojętnych;
4) lokalizowania nowych ujęć wody, z wyjątkiem ujęć niewymagających pozwolenia wodnoprawnego, ujęć awaryjnych oraz budowanych na cele specjalne i przeciwpożarowych;
5) lokalizowania cmentarzy oraz grzebania martwych zwierząt;
6) lokalizowania nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem przedsięwzięć, dla których wykonana ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak zagrożenia degradacją parametrów stanu jakościowego wód podziemnych objętych ochroną.

Gmina Jabłonna położona jest w zasięgu następujących Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd):

- nr 89 (kod PLGW200089) w obrębie, której znajdują się 2 piętra wodonośne – piętro czwartorzędowo-kredowe (na głębokości do 10 m) oraz piętro paleoceńskie-kredowe (na głębokości do 15-50 m).

  Zasilanie piętra paleoceńsko-kredowego ma charakter bezpośredni lub odbywa się na drodze przesączania się wód opadowych poprzez występujące na powierzchni terenu lessy, ewentualnie poprzez cienkie pokrywy glin zwałowych lub gliniastych deluwiów na zwietrzelinie kredowej. Bazę drenażową tego poziomu stanowi rzeka Bystrzyca oraz jej dopływy na całej swej długości. Z badań wynika, że około 30% wód podziemnych pochodzących z zasilania infiltracyjnego drogami regionalnego krążenia w głębszych partiach poziomu wodonośnego przepływa ku północy, gdzie jest prawdopodobnie drenowana przez równoleżnikowy odcinek Wieprza.

  Zasoby wód podziemnych dostępnych do zagospodarowania w obrębie JCWPd 89 wynoszą 203 445 m^3/d.

- nr 90 (kod PLGW200090) w obrębie, której występują 3 piętra wodonośne: kredowe, czwartorzędowo-kredowe i czwartorzędowe.

  Poziom kredowy na przeważającej części obszaru nie jest izolowany od powierzchni terenu lub izolowany cienką pokrywą utworów słabo przepuszczalnych. Jego zasilanie ma charakter bezpośredni lub odbywa się na drodze przesączania się wód opadowych poprzez występujące na powierzchni terenu utwory piaszczyste, ewentualnie poprzez

cienkie pokrywy glin zwałowych lub gliniastych deluwiów na zwietrzelinie kredowej. W części północnej zasilanie ma charakter pośredni poprzez utwory słabo przepuszczalne z poziomu czwartorzędowego. Bazę drenażową tego poziomu stanowi rzeka Wieprz oraz jej dopływy na całej swej długości.

Zasoby wód podziemnych dostępnych do zagospodarowania w obrębie JCWPd 90 wynoszą 675 140 m^3/d.

Dla JCWPd PLGW200089, określono następujące parametry (dane na podstawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, 2022):

- JCWP jest monitorowana – tak,
- stan chemiczny – dobry,
- stan ilościowy – dobry,
- stan JCWPd – dobry,
- ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – niezagrożona,
- JCWPd przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi – tak,
- cele środowiskowe: dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy,
- odstępstwo z tytułu art. 4.4 RDW - odstępstwo czasowe – nie,
- odstępstwo z tytułu art. 4.5 RDW – mniej rygorystyczny cel – nie.

Dla JCWPd PLGW200090, określono następujące parametry (dane na podstawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, 2022):

- JCWP jest monitorowana – tak,
- stan chemiczny – dobry,
- stan ilościowy – dobry,
- stan JCWPd – dobry,
- ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – niezagrożona,
- JCWPd przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi – tak,
- cele środowiskowe: dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy,
- odstępstwo z tytułu art. 4.4 RDW - odstępstwo czasowe – nie,
- odstępstwo z tytułu art. 4.5 RDW – mniej rygorystyczny cel – nie.

5.1.6. Atmosfera i klimat

Obszar gminy Jabłonna, w podziale klimatycznym Zinkiewiczów (1975), zaliczany jest do lubelsko-chełmskiej dziedziny klimatycznej. Decydującą rolę w kształtowaniu pogody w tym obszarze odgrywają przeważające masy powietrza polarnomorskiego i kontynentalnego. W ogólnej cyrkulacji stanowią one aż 90% wszystkich mas powietrza napływających nad teren gminy. Obszar Lubelszczyzny leży w strefie ścierania się wpływów klimatu morskiego i kontynentalnego z dominacją cyrkulacji polarno-morskiej. Konsekwencją takiego położenia

jest duża zmienność stanów pogody. Cyrkulacja atmosferyczna na Lubelszczyźnie wykazuje charakterystyczny przebieg roczny. W listopadzie i grudniu dominuje cyrkulacja zachodnia, głównie cyklonalna. Zimą zaznacza się udział spływu mas powietrza z kierunku południowego i południowo-wschodniego. W okresie wiosny i połowy lata (od kwietnia do sierpnia) wzrasta częstość adwekcji powietrza z północy oraz wzrasta częstość sytuacji antycyklonalnych. We wrześniu i październiku przeważa zachodni kierunek adwekcji, głównie w układzie antycyklonalnym.

Na zmienność warunków pogodowych największy wpływ mają fronty atmosferyczne. Średnio w roku nad Lublinem notuje się 134 fronty. Oznacza to, iż co 3 dzień jest dniem z frontem. Najwięcej dni z pogodą frontową występuje w grudniu i listopadzie, a najmniej w czerwcu i sierpniu.

Pod względem anemologicznym, w skali rocznej, istnieje wyraźna przewaga wiatru z sektora zachodniego (SW, W, NW, łącznie ponad 40% częstości). Najrzadziej notuje się wiatry z kierunku północno-wschodniego i północnego.

Średnia roczna temperatura powietrza w latach 1951-1995 wyniosła 8,1°C. Najzimniejszymi latami w tym okresie był rok 1956 i 1985, a najcieplejszym rok 1983. Średnia temperatura półrocza zimowego wynosiła 1,2°C, a półrocza letniego (V-X) 14,9°C. W przebiegu rocznym najcieplejszym miesiącem jest lipiec ze średnią temperaturą 18,7°C, a najchłodniejszym styczeń ze średnią temperaturą - 3°C. Okres wegetacyjny (ze średnią dobową temperaturą powyżej 5°C) trwa 210-220 dni w roku. Bardzo niekorzystną cechą klimatu dla wegetacji roślin są przymrozki wiosenne i jesienne. Nasilenie ich przypada na koniec kwietnia i początek maja.

Średnia roczna suma opadów waha się w granicach 600 mm. Wyraźna jest przewaga opadów letnich nad zimowymi. Największe nasilenie opadów występuje w miesiącach letnich (220 mm) z maksimum w czerwcu i sierpniu (po około 70 mm) i lipcu około 80 mm. Najniższe opady występują w styczniu i lutym (około 25 mm). Czas zalegania pokrywy śnieżnej wynosi średnio 80 dni w roku. Roczna zmienność opadów jest bardzo duża. Najobfitszy był rok 1974 (900 mm) a najuboższymi w opady lata 1976 i 1982 po 450 mm.

Roczne maksimum usłonecznienia występuje w czerwcu 219,9 godziny, minimum w grudniu 31,5 godziny. Najbardziej usłonecznioną porą roku jest lato 624,8 godziny, a najmniej zima 128,2 godziny. Charakterystyczna jest znaczna przewaga usłonecznienia wiosennego 437 godzin nad usłonecznieniem jesiennym 298,5 godziny. Roczny przebieg zachmurzenia przedstawia się w sposób następujący: liczba dni pogodnych w ciągu roku wynosi 45,9 (ze średnim dobowym zachmurzeniem do 20%), (ze średnim zachmurzeniem dobowym do 80%) wynosi 153,3, Najwięcej dni pogodnych występuje we wrześniu 6, a najmniej w listopadzie 1,8.

Na omawianym obszarze, średnio w roku, występuje ok. 40 dni z mgłą. Najwięcej dni z mgłą przypada na jesień i zimę z maksimum w listopadzie (10) i minimum w lipcu. Wilgotność względna powietrza atmosferycznego kształtuje się na poziomie średnim w stosunku do innych regionów Polski i wynosi średnio 79%. Maksimum występuje w grudniu i styczniu (87 i 88%), a minimum w maju (70%). Zima charakteryzuje się najwyższą wilgotnością względną 87%, a lato i wiosna najniższą po 74%.

Monitoring środowiska prowadzony przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie w 2025 r. kwalifikuje obszar gminy Jabłonna do strefy lubelskiej. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia (Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubelskim. Raport wojewódzki za rok 2025).

Tabela 1. Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia - strefa lubelska

Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
NO_2	**SO_2**	**CO**	**C_6H_6**	**pył PM2,5**	**pył PM10**	**BaP**	**As**	**Cd**	**Ni**	**Pb**	**O_3**
A	A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	A

Źródło: Oceną jakości powietrza w województwie lubelskim za 2025 r.

Tabela 2. Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin - strefa lubelska

Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji		
NO_x	**SO2**	**O_3**
A	A	A

Źródło: Oceną jakości powietrza w województwie lubelskim za 2025 r.

5.1.7. Szata roślinna, świat zwierzęcy i różnorodność biologiczna

Szata roślinna

Na obszarze gminy szatę roślinną reprezentują: lasy, drzewa przydrożne i śródpolne, różne formy zieleni ozdobnej ogólnodostępnej i przydomowej, roślinność szuwarowa, zaroślowa i łąkowa, a także użytkowa pól uprawnych i ogrodów.

Lasy na obszarze gminy zajmują 16,7% powierzchni. Zgrupowane są głównie w północno-wschodniej (Las Mętowski i Las Skrzynicki) i wschodniej części gminy (kompleks leśny pomiędzy Piotrkowem Pierwszym a Wolnicą). Większy kompleks leśny (Las Markówka) występuje również w centralnej części gminy, na wschód od miejscowości Jabłonna. Ponadto kilka mniejszych kompleksów leśnych spotyka się w zachodnich i południowych rejonach gminy. W gminie zdecydowanie przeważają lasy na siedlisku grądowym. Są to lasy świeże z przewagą drzewostanów dębowych i znaczną domieszką grabu, sosny zwyczajnej i lipy. Ponadto w niewielkich ilościach występują: topola czarna, brzoza brodawkowata i rzadko świerk. Warstwę krzewów tworzą: leszczyna, trzmielina, kruszyna, kalina, dereń świdwa, rzadziej bez czarny. Fragmentarycznie występują bory świeże (Las Mętowski) z przewagą sosny zwyczajnej, z domieszką dębu szypułkowego, topoli, osiki i brzozy brodawkowatej. Wśród krzewów dominuje jarzębina i jałowce. Przeważają drzewostany w III i IV grupie wieku.

W dnie doliny Czerniejówki zachowały się niewielkie fragmenty lasów siedlisk mokrych i wilgotnych ze zdecydowaną dominacją olszy czarnej (okolice Czerniejowa). Warstwę krzewów tworzy głównie wierzba szara, czeremcha i kruszyna.

Inne formy zieleni wysokiej (drzewa przydrożne i ozdobne oraz zadrzewienia śródpolne) poza walorami przyrodniczymi, mają duże znaczenie krajobrazowe. Zbiorowiska łąkowe i szuwarowe związane są z dnami dolin rzecznych i zbiornikami wodnymi. W gminie zajmują one kilka procent powierzchni z uwagi na stosunkowo wąskie dna dolin rzecznych. W zagospodarowaniu przestrzennym, dna dolin rzecznych są chronione przed zabudową ze względu na występujące tu niekorzystne warunki gruntowo – wodne i klimatyczne.

Na obszarze gminy na szczególną uwagę zasługuje zespół pałacowo-parkowy w Jabłonnie-Majątek o powierzchni 10 ha. W parku o charakterze krajobrazowym rośnie ok. 700 drzew 38 gatunków. Zdecydowanie dominuje tu lipa (500 drzew z aleją lipową) oraz akacja

(ok. 40 sztuk), klon (ok. 50 sztuk) i brzoza (ok. 70 sztuk). Zespół pałacowo-parkowy podlega ochronie konserwatorskiej.

Świat zwierzęcy

Generalnie, ze względu na niewielkie zróżnicowanie środowiskowe w gminie (mała lesistość gminy, niewielkie zasoby wodne i niewielki odsetek łąk), świat zwierząt jest stosunkowo ubogi. Najbogatszy pod względem faunistycznym jest las wchodzący do Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego, stanowiący typowe środowisko bytowania zwierząt leśnych.

Z bezkręgowców spotyka się tu pazia królowej, mieniaka tęczowca i modraszka ikara. Stwierdzono również występowanie kilku gatunków trzmieli. Z kręgowców występuje jaszczurka zwinka i żyworodna oraz ropucha szara. W grupie ptaków stwierdzono 4 gatunki dzięciołów, 4 gatunki sikorek, 2 gatunki muchołówek i myszołowa. Podobna fauna występuje w Lesie Mętowskim.

Nieco bogatszym obszarem, pod względem faunistycznym, ze względu na większe zróżnicowanie środowiskowe jest rejon Jabłonna - Czerniejów w dnie doliny Czerniejówki. Występują tu zwierzęta środowisk łąkowych wodnych i leśnych. Poza wymienionymi gatunkami zwierząt spotyka się dodatkowo: rzekotkę i 5 gatunków motyli. Na pozostałym obszarze gminy, na terenach rolnych występują pospolite gatunki polne.

Na terenie Czerniejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu stwierdzono obecność 33 gatunków ptaków, oprócz pospolitych gatunków polnych. Z tego 14 gatunków związanych jest ze środowiskiem wodnym i łąkowym oraz 19 gatunków związanych ze środowiskiem polnym i zadrzewieniami.

Powiązania przyrodnicze z otoczeniem

Przez powiązania przyrodnicze należy rozumieć nie tylko obecność „wyraźnych" korytarzy migracyjnych elementów biotycznych przyrody, ale także istnienie innych struktur ekologicznych oraz rozległych przestrzeni otwartych pozwalających na utrzymanie lokalnej spójności ekologicznej. Nawet przestrzeń zurbanizowana może zostać włączona w funkcjonowanie systemu przyrodniczego. Dzieje się tak dzięki odpowiedniemu kształtowaniu zieleni towarzyszącej zabudowie np. przez wprowadzanie szpalerów drzew, czy pozostawieniu znacznego udziału zieleni przydomowej. Niebagatelną rolę w lokalnych powiązaniach ekologicznych odgrywają także formy ogrodzeń, gabaryty obiektów budowlanych, czy infrastruktura drogowa.

Przez obszar gminy nie przechodzą korytarze ekologiczne o znaczeniu ponadlokalnym.

Na obszarze gminy wyznaczono Ekologiczny System Obszarów Chronionych (ESOCH), który współtworzą elementy przyrodnicze (dna dolin Czerniejówki, Skrzyniczanki i Potoku spod Tuszowa, suche doliny i lasy ze strefami ochrony warunków siedliskowych w odległości ok. 50 m od skraju lasu) wykazujące ciągłość przestrzenną. Jest on podstawą ekologicznej wymiany międzystrefowej. System jest elementem integracji ekologicznej całej gminy i wiąże ją z ekologicznie aktywnymi ekosystemami gmin sąsiednich.

W granicach Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych adaptuje się istniejącą zabudowę i zagospodarowanie terenu oraz dopuszcza się ich modernizację. Poza terenami przeznaczonymi pod zabudowę wyznaczonymi w planie wyklucza się lokalizację zabudowy kubaturowej, z zastrzeżeniem, że dopuszcza się możliwość realizacji infrastruktury technicznej oraz urządzeń obsługi ruchu turystycznego (w szczególności takich jak: szlaki turystyczne, ścieżki rowerowe, ścieżki dydaktyczne).

W granicach ESOCH znajdują się częściowo lub w całości tereny: 3-3.MN,U, 4-2.MN, 4-1.KDW, 7-1.MN,U,ML, 10-2.MN,U,ML, 10-3.MN,U,ML, 10-5.MN.

Formy ochrony przyrody na terenie gminy Jabłonna

Na terenie gminy Jabłonna znajdują się następujące formy ochrony przyrody:

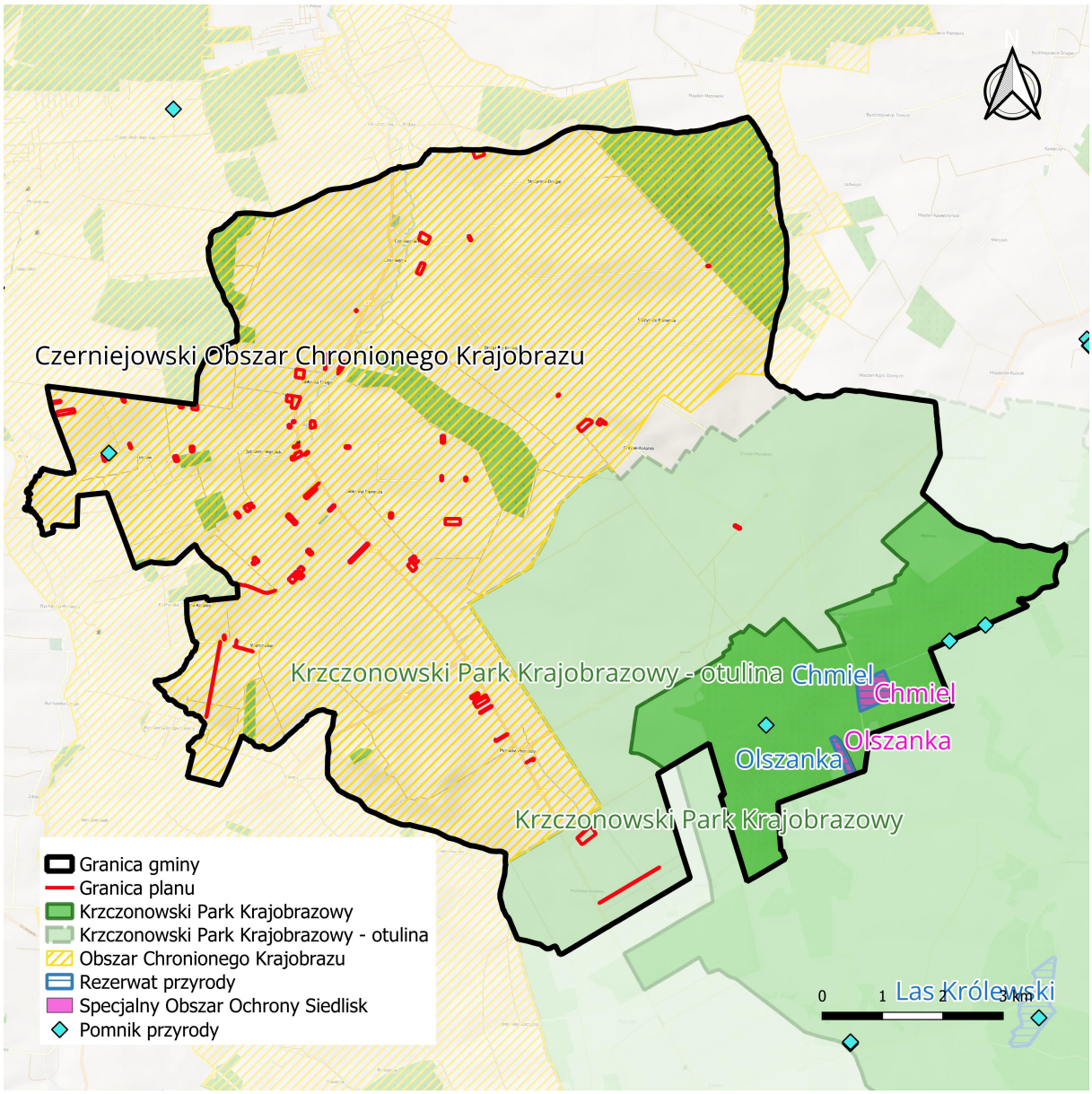
- Krzczonowski Park Krajobrazowy wraz z otuliną,
- Czerniejowski Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Rezerwat przyrody „Chmiel",
- Rezerwat przyrody „Olszanka",
- Natura 2000 – Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Chmiel" (PLH060001),
- Natura 2000 – Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Olszanka" (PLH060012),
- 3 pomniki przyrody.

W granicach otuliny Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego znajdują się tereny: 4-1.P,PE, 4-1.KDD, 4-2.KDD, 4-3.KDD, 6-1.MN, natomiast pozostałe tereny położone są w granicach Czerniejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (rysunek 6).

W granicach form ochrony przyrody obowiązują nakazy, zakazy, ograniczenia i odstępstwa wynikające z przepisów odrębnych.

Krzczonowski Park Krajobrazowy

Obejmuje południowo-wschodni fragment gminy. W gminie zajmuje powierzchnię 14,4 km co stanowi 11 % ogólnej powierzchni Parku. Jest to głównie obszar leśny, zawarty pomiędzy miejscowościami Chmiel Drugi – Piotrkówek – Nowiny Żukowskie. Park stanowi jeden z elementów obszarów chronionych województwa lubelskiego. Na obszarze parku obowiązują rygory zawarte w Rozporządzeniu Nr 3 Wojewody Lubelskiego z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. z 2005 r. Nr 73 poz. 1524). Park Krajobrazowy posiada otulinę (strefę ochronną) o szerokości kilku kilometrów, przylegającą do Parku od zachodu. Jej powierzchnia wynosi 33,3 km2, co stanowi około 25 % powierzchni gminy. Rolę otuliny jest ochrona walorów przyrodniczych, krajobrazowych i klimatycznych Parku przed zagrożeniami zewnętrznymi. Obszar otuliny powinien pozostawać w dotychczasowym sposobie użytkowania. Na obszarze otuliny należy dbać w szczególności o utrzymanie właściwych stosunków wodnych i walorów krajobrazowych. Na obszarze otuliny nie należy lokalizować składowisk odpadów i wylewisk nieczystości oraz w sposób racjonalny stosować środki ochrony roślin. Wszelkie inwestycje zagrażające środowisku powinny być lokalizowane poza obszarem otuliny. Dotyczy to zwłaszcza przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko jest obowiązkowe.

Rysunek 6. Obszary objęte ochroną prawną na terenie gminy Jabłonna

Źródło: opracowanie własne na podstawie http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy

Czerniejowski Obszar Chronionego Krajobrazu

Został on ustanowiony uchwałą Nr XI/56/90 WNR w Lublinie z dnia 26 lutego 1990 r. w sprawie utworzenia systemu parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa lubelskiego (Dz. U. Woj. Lubelskiego Nr 13 poz. 14), zmienionej Rozporządzeniem Nr 40 Wojewody Lubelskiego z dnia 17 lutego 2006 r. (Dz. U. Woj. Lubelskiego z dnia 31 marca 2006 r. Nr 65, poz. 1225).

Czerniejowski OChK leży w południowo-wschodniej części województwa lubelskiego i łączy się z Krzczonowskim Parkiem Krajobrazowym. Jego powierzchnia wynosi 19 510 ha. Charakteryzuje go krajobraz rolniczy, ale z dość dużymi kompleksami leśnymi i urozmaiconym krajobrazem (liczne źródła i doliny rzeczne).

Czerniejowski OChK obejmuje tereny o dużych walorach botanicznych. Bogata flora roślin naczyniowych reprezentowana jest przez około 1000 gatunków. Rośnie tu ponad 100

gatunków roślin rzadkich, w tym wiele chronionych, jak: wisienka karłowata, orlik pospolity, zawilec wielkokwiatowy, wężymord stepowy, aster gawędka.

Rezerwat przyrody „Chmiel"

Rezerwat położony jest w uroczysku „Olszanka" należącym do Leśnictwa Chmiel (M. P. z 1983 r. Nr 16, poz. 91), gdzie celem ochrony jest zachowanie zespołu grądu z drzewami pomnikowymi oraz kresowego stanowiska buka, gdzie obok pospolitych gatunków roślin runa występują taksony chronione, zagrożone i rzadkie w regionie. Zajmuje on powierzchnię 25,7 ha. Jest to las grądowy z drzewostanem zbliżonym do naturalnego z dominacją dębu szypułkowego (w wieku około 200 lat), grabu i buka. Cechą charakterystyczną rezerwatu jest drzewostan bukowy, uznany za najdalej wysunięte w kierunku północno-wschodnim stanowisko występowania tego gatunku w Polsce.

Rezerwat przyrody „Olszanka".

Podobnie jak rezerwat „Chmiel" położony jest w uroczysku „Olszanka" w Nadleśnictwie Chmiel (M. P. z 1983 r. Nr 16, poz. 91), gdzie celem ochrony jest zachowanie starodrzewu dębowego z domieszką grabu i sosny oraz wieloma chronionymi gatunkami roślin w runie. Zajmuje on powierzchnię 10,97 ha. W drzewostanie dominuje dąb szypułkowy z domieszką grabu i sosny. Tu również zachowało się kilkanaście buków jako pozostałość rosnącego przed kilkudziesięciu laty lasu bukowego. Rezerwaty podlegają szczególnej ochronie ze względu na walory przyrodnicze. Dotyczy to zwłaszcza ochrony stosunków wodnych, wycinania drzew, pozyskiwania runa leśnego stosowania środków ochrony roślin itp. W rezerwatach przyrody obowiązują rygory zawarte w aktach prawnych, ustanawiających rezerwaty oraz rygory zawarte w art. 15 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Chmiel" (PLH060001)

Obszar o powierzchni ok. 25,8 ha, położony w województwie lubelskim, w południowej części Wyniosłości Giełczewskiej. Cechą charakterystyczną tego terenu jest obecność tzw. ostańców denudacyjnych. W skład obszaru wchodzą zbocza rozległego wzniesienia o wysokości 265 m n.p.m. opadające w kierunku wschodnim i południowym. Ostoja pokryta jest całkowicie lasem, z przewagą lasu liściastego. Rezerwat Chmiel utworzony został dla zachowania cennego, dwustuletniego drzewostanu dębowego (przede wszystkim dębu szypułkowego) o charakterze grądu z udziałem buka. Drzewostan ten znajduje się na północno - wschodniej granicy naturalnego zasięgu występowania dębów szypułkowych. Jest to jeden z nielicznych rezerwatów w województwie lubelskim z tak doskonale zachowanym fragmentem takiego lasu. Występujące tu lasy posiadają bogate podszycie i runo, w których obok pospolitych gatunków rosną gatunki rzadkich i zagrożonych roślin chronionych dyrektywą siedliskową: wawrzynek wilczełyko, lilia złotogłów, gnieźnik leśny, parzydło leśne i podolan biały.

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Olszanka" (PLH060012)

Obszar o powierzchni 11 ha, leżący na wysokości od 237 do 256 m n.p.m. położony w południowej części Wyniosłości Giełczewskiej. Zajmuje fragmenty zboczy wzgórz ostańców o ekspozycji południowo-zachodniej i północno-wschodniej, których kąt nachylenia wynosi około 5 stopni. W 98% obszar porasta naturalny las dębowy o charakterze grądu - siedlisko z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. W drzewostanie występuje bardzo dużo okazów dębu szypułkowego, których wiek szacowany jest na około 200 lat; część okazów posiada rozmiary kwalifikujące je jako drzewa pomnikowe.

Pomniki przyrody

Pomniki przyrody na terenie gminy Jabłonna:

- głaz narzutowy (Chmiel Drugi),
- dąb szypułkowy (Tuszów, rośnie przy drodze Tuszów – Jabłonna), wysokość: 24 m, pierśnica: 205cm, obwód: 644 cm,
- buk pospolity (Chmiel Drugi), wysokość: 26 m, pierśnica: 118cm, obwód: 371 cm.

5.1.8. Krajobraz

Zasoby przyrodnicze oraz wartości krajobrazowe na analizowanym obszarze są stosunkowo wysokie i dobrze zachowane. Najcenniejsze pod tym względem tereny są chronione w postaci Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego i Czerniejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Największym walorem przyrodniczo – krajobrazowym gminy jest obecność dolin rzecznych, wzdłuż których ukształtowały się łąki i pastwiska, porozcinane zadrzewieniami. Należy również zwrócić uwagę na fakt, iż zabudowa na terenie poszczególnych miejscowości ma z reguły zwarty charakter, co również pozytywnie wpływa na krajobraz.

Krajobraz kulturowy jest reprezentowany przez przede wszystkim przez obszary i obiekty zabytkowe, w tym wpisane do rejestru zabytków. Obiekty te podlegają ochronie na podstawie przepisów odrębnych z zakresu ochrony zabytków.

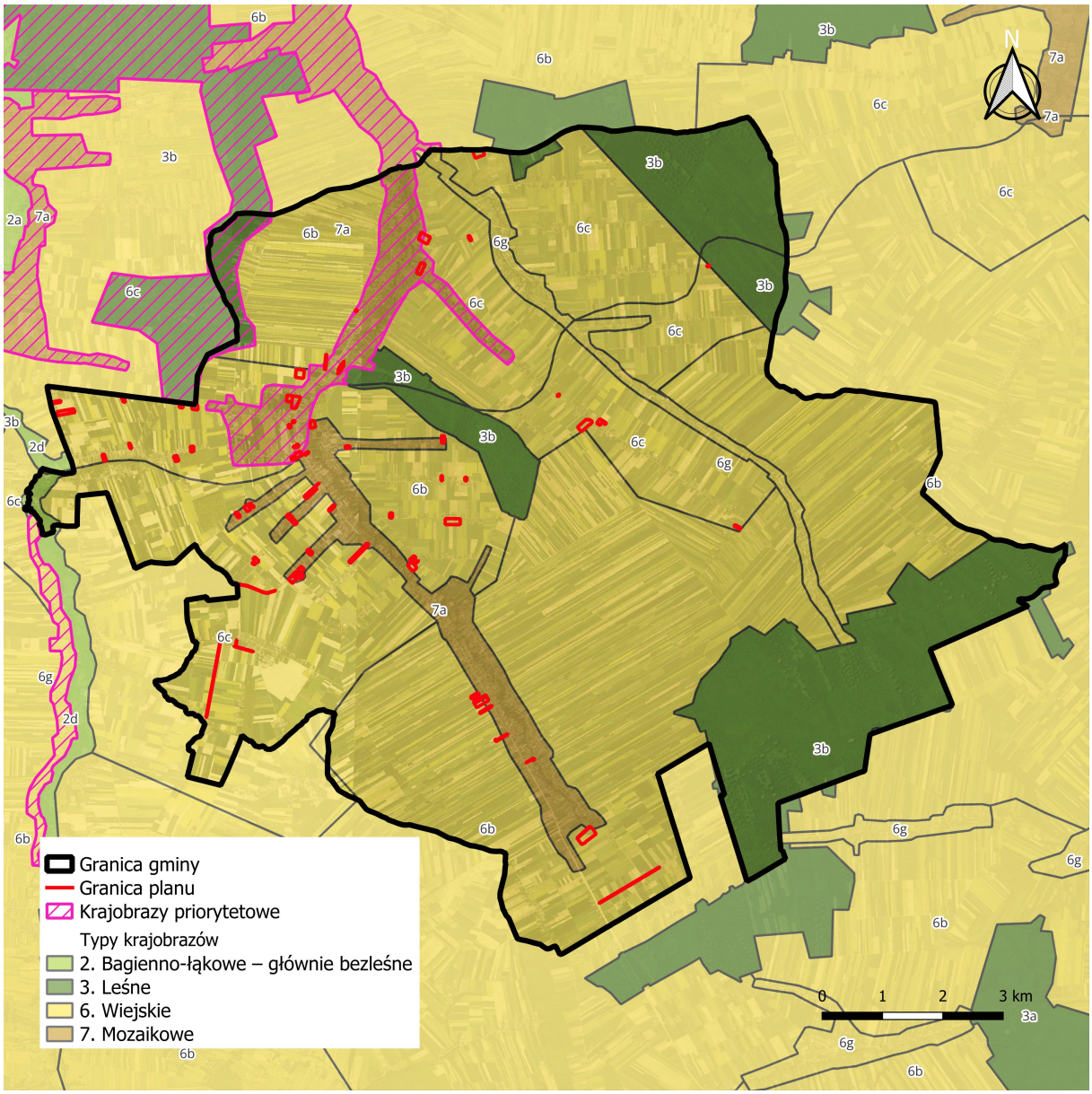
Dla województwa lubelskiego sporządzony został projekt opracowania pt. „*Audyt krajobrazowy województwa lubelskiego*" (wersja z 2026 r.).

Według kryteriów określonych w Rozporządzeniu z dnia 11 stycznia 2019 r. w sprawie sporządzania audytów krajobrazowych, klasyfikacja typologiczna krajobrazów obejmuje przyporządkowanie każdego krajobrazu występującego na terenie województwa do określonej grupy, typu i podtypu, zgodnie z przyjętym zakresem charakterystyki.

W efekcie prac wykonanych w ramach etapu identyfikacji krajobrazów na obszarze województwa lubelskiego wyodrębniono łącznie 1944 krajobrazy. Występujące w regionie krajobrazy sklasyfikowano w 12 typach krajobrazu (na 15 typów przewidzianych w Rozporządzeniu dla obszaru całej Polski). Dominujący udział posiadają krajobrazy typu wiejskiego (750 jednostek / 64,37% powierzchni województwa) oraz leśnego (554 jednostki / 22,57% powierzchni województwa). Zidentyfikowano 36 podtypów krajobrazu (na 50 podtypów przewidzianych w Rozporządzeniu dla obszaru całej Polski).

Na terenie gminy Jabłonna wyróżniono następujące jednostki krajobrazowe (typ, podtypy krajobrazu):

1) 2. Bagienno - łąkowe – głównie bezleśne, 2d. z dominacją torfowisk niskich,
2) 3. Leśne, 3b. z przewagą siedlisk lasowych,
3) 6. Wiejskie, 6b. z przewagą wstęgowo ułożonych zespołów niewielkich pól ornych, łąk i pastwisk,
4) 6. Wiejskie, 6c. z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych, tworzących małe pola,
5) 6. Wiejskie, 6g. z przewagą terenów zabudowanych o charakterze wiejskim,
6) 7. Mozaikowe, 7a. z przewagą terenów porolnych.

Rysunek 7. Typy krajobrazów na terenie gminy Jabłonna

Źródło: opracowanie własne na podstawie Audytu krajobrazowego województwa lubelskiego

Dwa krajobrazy został uznany za priorytetowy nr 06-343.16-55 (typ: 3. Leśne, podtyp: 3b – z przewagą siedlisk lasowych) oraz nr 06-343.16-56 (typ: 7. Mozaikowe, podtyp: 7a – z przewagą terenów porolnych). Krajobraz leśny obejmuje fragment lasów w Czerniejowie natomiast krajobraz mozaikowy obejmuje fragment doliny Czerniejówki. Cześć terenów objętych *Planem* położona jest w granicach wydzielonego krajobrazu priorytetowego obejmującego dolinę Czerniejówki. Zagrożeniem dla tego krajobrazu wynikającym z procesów urbanizacyjnych jest wprowadzanie różnych form zabudowy i infrastruktury technicznej. Skala zagrożenia została oceniona na średnią (8 pkt – zagrożenia istniejące, umiarkowane, względnie stałe). Analizowany *Plan* uwzględnia rekomendacje i wnioski odnoszące się do tego krajobrazu zawarte w audycie krajobrazowym.

5.1.9. Zabytki i dobra materialne

W granicach opracowania nie występują obszary lub obiekty wpisane do Rejestru Zabytków Województwa Lubelskiego oraz gminnej ewidencji zabytków.

5.1.10. Obecne użytkowanie terenu

Gmina Jabłonna jest gminą wiejską, jednak bezpośrednie sąsiedztwo z Lublinem, który jest dużym ośrodkiem miejskimi, stanowiącym centrum Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego, do którego należy również gmina Jabłonna, wywiera skutki niemal we wszystkich dziedzinach życia gminy, w tym w jej zagospodarowaniu przestrzennym oraz w tendencjach rozwojowych. Widać to m.in. w strukturze osadniczej gminy. Najintensywniej zabudowane tereny znajdują się w sąsiedztwie dróg wylotowych z Lublina, tam też występuje największy ruch inwestycyjny.

Najważniejszym czynnikiem krystalizującym przestrzeń gminy jest dolina rzeki Czerniejówki, przepływa ona przez centralną część gminy w kierunku północ-południe. Generalnie, krajobraz gminy jest dość ubogi, poza wspomnianą doliną rzeczną, jego urozmaicenie stanowią nieliczne tereny leśne oraz suche doliny.

Przez obszary objęte opracowaniem przechodzą sieci infrastruktury technicznej: wodociągowej, kanalizacyjnej, elektroenergetycznej (linie elektroenergetyczne średniego napięcia SN 15 kV i linie elektroenergetyczne niskiego napięcia 0,4kV).

5.2. Potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

W odniesieniu do terenu całej gminy Jabłonna, potencjalne zmiany w środowisku, jakie będą zachodzić przy braku realizacji projektowanego dokumentu, związane będą z istniejącym zagospodarowaniem (układ komunikacyjny, tereny zurbanizowane) oraz formami użytkowania (użytkowanie rolnicze, leśne). Na stan środowiska przyrodniczego będą miały tu wpływ różnego rodzaju działania ochronne i naprawcze (plany ochrony środowiska itp.). Duży wpływ na jakość powietrza, szczególnie na terenach o zwartej zabudowie, będzie miała tzw. emisja niska, ze źródeł takich jak: paleniska domowe, małe kotłownie, warsztaty rzemieślnicze. Jej oddziaływanie odzwierciedla się wzrostem stężeń dwutlenku siarki i pyłu zawieszonego w sezonie grzewczym. W rejonach zwartej zabudowy i w pobliżu tras o dużym natężeniu ruchu coraz większy problem, ze względu na emisję zanieczyszczeń do powietrza oraz emisję hałasu, stanowić będzie komunikacja samochodowa. W wyniku spalania paliw w silnikach samochodowych do atmosfery przedostają się zanieczyszczenia gazowe: tlenki azotu, tlenek węgla, dwutlenek węgla i węglowodory aromatyczne (szczególnie benzen) oraz pyły zawierające m.in. związki ołowiu, kadmu, niklu i miedzi. Oddziaływanie komunikacji na środowisko wykazuje współcześnie tendencję rosnącą. W ostatnich latach nastąpił dynamiczny wzrost liczny pojazdów poruszających się po drogach.

Mogą wystąpić zmiany w środowisku gruntowo – wodnym związane z: niepełnym wyposażeniem terenów budowlanych w infrastrukturę kanalizacyjna, stosowaniem w rolnictwie nawozów sztucznych i chemicznych środków ochrony roślin, zanieczyszczeniami wód zawierających ropopochodne i metale ciężkie spływającymi z dróg.

6. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Położenie analizowanych terenów według opracowań ekofizjograficznych i na podstawie obserwacji terowych, stwierdzono, o względnie dobrej jakości komponentów środowiska oraz środowiska jako całości. Pod względem przyrodniczym analizowane obszary nie będą wpływały negatywnie w sposób szczególny na obszary sąsiednie.

Przy zachowaniu wszystkich ustaleń zawartych w projektowanym dokumencie oraz uwarunkowań wynikających z obowiązującego prawa nie powinny wystąpić znaczące oddziaływania, rozumiane jako przekroczenia określonych prawem standardów jakości środowiska, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo cennych, w tym dla celu i przedmiotu ochrony obszarów Natura 2000 oraz ich integralności.

Potencjalne obciążenie środowiska spowodowane działalnością gospodarczą, która może być realizowana na terenie gminy w przyszłości musi być ograniczone do minimum poprzez przestrzeganie zasad określonych w przepisach szczegółowych i opracowaniach planistycznych oraz procedur przewidzianych do stosowania w procesie przygotowania inwestycji do realizacji.

Szczegółowy opis i wpływ ustaleń projektowanego dokumentu na poszczególne elementy środowiska został zaprezentowany w rozdziale *„9. Przewidywane oddziaływania”*.

7. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

W obrębie gminy Jabłonna nie stwierdzono istotnych zmian związanych ze środowiskiem. Istnieje natomiast realne zagrożenie pogorszenia stanu jakości wód podziemnych w przypadku nie podjęcia środków zaradczych, polegających na uporządkowaniu systemu gospodarki ściekowej. Ponadto należy zwrócić uwagę na zmiany zachodzące wzdłuż ciągów komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu. Występuje tam zagrożenie przekroczenia progowych dopuszczalnych poziomów hałasu, a także wzrost emisji liniowej zanieczyszczeń do powietrza.

Problemami środowiska przyrodniczego gminy są:

- rozproszone i obszarowe źródła zanieczyszczeń wód powierzchniowych. Nadal z dużej części obszaru gminy ścieki odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych. W wielu przypadkach są one wykonane niezgodnie z obowiązującymi przepisami w tym zakresie, wskutek czego zanieczyszczenia przenikają do wód powierzchniowych i podziemnych. Innym ogniskiem zanieczyszczeń wód powierzchniowych są wody spływające z rejonów pól uprawnych. Powodem takiego stanu rzeczy jest fakt, iż na terenie gminy rolnictwo posiada charakter intensywny o wysokiej wydajności plonów, do czego przyczynia się miedzy innymi stosowanie nawozów mineralnych zawierających azot i fosfor. Powodują one powstawanie w środowisku wodnym substancji biogennych, które wpływają na zwiększenie eutroficzności zarówno cieków płynących jak i stojących. Ogniskiem zagrożeń dla wód mogą być również niespodziewane zdarzenia losowe w postaci awarii przemysłowych lub wypadków komunikacyjnych powstałych bezpośrednio przy ciekach;
- infiltracja w głąb i spływ do wód powierzchniowych soli używanej do zwalczania zimowej śliskości jezdni;
- z uwagi na użytkowanie małych kotłowni przydomowych emisja niska jest najbardziej odczuwalna w okresie zimowym w obrębie zwartych terenów mieszkaniowych;

- erozja gleby na terenie gminy w większości ma charakter erozji wodnej i wietrznej, zagrożenie gruntów rolnych wzmożoną erozją posiadają gleby lessowe, bardzo silnie podatne na spłukiwanie powierzchniowe;
- hałas komunikacyjny najintensywniej występuje wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 835 Lublin – Jabłonna-Majątek – Wysokie,
- presja zabudowy na obszary bezpośrednio sąsiadujące z dolinami rzecznymi.

8. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Podstawowym celem ochrony środowiska, ustanowionym na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, które zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu jest ochrona zasobów środowiska (wód, powietrza, powierzchni ziemi, zwierząt i roślin). Aby ochrona zasobów środowiska mogła być prawidłowo realizowana, równolegle do procedury planistycznej przeprowadzono procedurę strategicznej oceny oddziaływania na środowisko elementem, której jest niniejsza *Prognoza*.

Analizowany *Plan* uwzględnia cele, wytyczne i ustalenia opracowań strategicznych i planistycznych, które zostały sporządzone na poziomie nie tylko lokalnym, ale również wojewódzkim, krajowym i wspólnotowym. Odpowiada on podstawowym zaleceniom polityki ekologicznej państwa, której cele i priorytety zharmonizowane są z wymaganiami Unii Europejskiej, dlatego też oceniając uwzględnienie przez projektowany dokument celów oraz sposobów ochrony środowiska w odniesieniu do prawa krajowego zostanie spełniony warunek oceny w odniesieniu do szczebla międzynarodowego, którego dokumenty ze swojej istoty są bardzo ogólne oraz do prawa wspólnotowego, które znalazło swoje odpowiedniki w prawie polskim.

Działania w obszarze ochrony środowiska wpisują się w priorytety w skali Unii Europejskiej i cele 6. Wspólnotowego programu działań w zakresie środowiska naturalnego. Do najważniejszych wyzwań w dziedzinie ochrony środowiska na szczeblu wspólnotowym należą działania na rzecz zapewnienia realizacji zasady zrównoważonego rozwoju. Jest to taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń. Przestrzeganie zasady zrównoważonego rozwoju było priorytetem podczas prac nad *Planem*.

Z punktu widzenia projektowanego dokumentu szczególnie ważne są cele ustanowione w Dyrektywie 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, tzw. Ramowej Dyrektywie Wodnej (RDW). Nadrzędnym celem RDW jest osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód do 2015 roku. Transpozycja zapisów RDW do prawodawstwa polskiego nastąpiła przede wszystkim poprzez ustawę z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne wraz z jej aktami wykonawczymi. Ponadto RDW transponowana jest także do: ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz do aktów wykonawczych tych ustaw.

Zapisy RDW wprowadzają system gospodarowania wodami w podziale na obszary dorzeczy. Na terenie objętym projektem obowiązują ustalenia zawarte w *„Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* zgodnie, z którym celem środowiskowym dla naturalnych JCWP o dobrym stanie jest co najmniej utrzymanie dobrego stanu ekologicznego

i chemicznego. Dla silnie zmienionych części wód o złym stanie celem środowiskowym jest ochrona oraz poprawa ich potencjału ekologicznego i stanu, tak aby osiągnięty został dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny. Wody silnie zmienione to jednolite części wód, które uległy fizycznemu przekształceniu na skutek działalności człowieka.

W zakresie ochrony wód *Plan* wprowadza następujące ustalenia:

1) *ustala się zaopatrzenie w wodę, za pośrednictwem zbiorczej sieci wodociągowej o przekroju nie mniejszym niż Ø32 mm oraz w stopniu wystarczającym dla obsługi funkcji budynku i sposobu zagospodarowania działki;*
2) *dopuszcza się wykorzystanie studni indywidualnych jako źródła zaopatrzenia w wodę, dla zabudowy położonej poza zasięgiem sieci wodociągowej i zlokalizowanej poza zasięgiem stref ochrony sanitarnej cmentarza;*
3) *ustala się, aby docelowo wszystkie budynki posiadały przyłącze kanalizacyjne umożliwiające odprowadzenie ścieków bytowych i komunalnych w stopniu wystarczającym dla obsługi funkcji budynku i sposobu zagospodarowania działki do oczyszczalni ścieków położonej poza obszarem planu;*
4) *do czasu realizacji zbiorczej sieci kanalizacyjnej dopuszcza się odprowadzanie ścieków bytowych i komunalnych do zbiorników bezodpływowych lub przydomowych oczyszczalni i wywóz ich zawartości do oczyszczalni ścieków położonej poza obszarem planu;*
5) *ustala się odprowadzanie ścieków przemysłowych do zbiorczej sieci kanalizacyjnej, a w przypadku jej braku do zbiorników bezodpływowych, zgodnie z przepisami odrębnymi;*
6) *dopuszcza się odprowadzanie wód opadowych i roztopowych na własny teren nieutwardzony w granicach poszczególnych działek budowlanych poprzez wykorzystanie naturalnej retencji (np. oczka wodne, zbiorniki retencyjne), zgodnie z przepisami odrębnymi dotyczącymi wprowadzania ścieków do środowiska, w tym z uwzględnieniem ochrony terenów sąsiednich i dróg przed zalewaniem oraz ochrony gleby, powierzchni ziemi, wód podziemnych i wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniem;*
7) *do odprowadzania ścieków komunalnych dopuszcza się sieć kanalizacyjną o przekroju nie mniejszym niż Ø90 mm.*

Ustalenia *Planu* w minimalny sposób będą miały wpływu na zmiany klimatyczne i różnorodność biologiczną i w tym zakresie nie odnoszą się do celów i kierunków adaptacji do zmian klimatu, o których mowa w „Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030" opracowanym przez Ministerstwo Środowiska.

W granicach opracowania:

1) *ustala się zaopatrzenie w ciepło z lokalnych kotłowni lub indywidualnych źródeł ciepła, pod warunkiem spełnienia wymagań określonych w przepisach odrębnych;*
2) *dopuszcza się wytwarzanie ciepła w indywidualnych lub zbiorowych źródłach ciepła zasilanych paliwami: stałymi, ciekłymi, gazowymi spalanymi w piecach niskoemisyjnych lub z odnawialnych źródeł energii lub zasilanych energią elektryczną;*
3) *dopuszcza się możliwość zaopatrzenia wszystkich obiektów budowlanych w gaz z istniejącej i projektowanej sieci gazowej średniego i niskiego ciśnienia;*
4) *dopuszcza się budowę nowych sieci gazowych oraz ich przebudowę, rozbudowę, remont i likwidację;*

5) *dla sieci gazowych, przyłączy i stacji gazowych należy zachować strefy kontrolowane zgodnie z przepisami odrębnymi;*

6) *ustala się przekrój sieci gazowej - nie mniej niż Ø25 mm;*

7) *dopuszcza się zaopatrzenie w gaz z indywidualnych systemów gazowniczych;*

8) *ustala się zaopatrzenie w energię elektryczną poprzez sieć elektroenergetyczną średniego i niskiego napięcia oraz poprzez stacje rozdzielcze, transformatorowe oraz transformatorowo - rozdzielcze lub z alternatywnych źródeł energii;*

9) *dopuszcza się realizację nowych sieci elektroenergetycznych, stacji rozdzielczych, transformatorowych oraz transformatorowo – rozdzielczych na całym obszarze objętym planem;*

10) *dla sytuowania urządzeń elektroenergetycznych nie jest wymagane zachowanie nieprzekraczalnej linii zabudowy.*

Ponadto przy sporządzaniu *Planu* uwzględniono następujące cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, w szczególności dotyczące:

- utrzymania procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów, różnorodności biologicznej, ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów wraz z ich siedliskami oraz utrzymania i przywracania do właściwego stanu siedlisk przyrodniczych zgodnie z Ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, ustawą Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r., Program ochrony środowiska dla Powiatu Lubelskiego na lata 2022-2025 z perspektywą do 2026-2028 oraz Dyrektywą 85/337/EWG w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko, Krajową strategią ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Programem działań, która jest przełożeniem Konwencji o różnorodności biologicznej z 1992 r. z Rio de Janeiro, Dyrektywą Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony naturalnych siedlisk oraz dzikich zwierząt i roślin czy Dyrektywa Rady 2009/147/EW w sprawie ochrony dzikich ptaków oraz ochrony gatunków wędrownych zgodnie z Konwencją o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt – Bonn 1979 r.;
- ochrony krajobrazu – zgodnie z Europejską Konwencją Krajobrazową – Florencja 2000;
- ochrony korytarzy ekologicznych zachowania i kształtowania ich drożności ekologiczno-przestrzennej zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego i Ustawą o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 r.;
- ochrony powierzchni ziemi, racjonalnego gospodarowania i zachowania wartości przyrodniczych określonych w przepisach szczegółowych, tj.: ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r., Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. i Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze, Dyrektywą w sprawie ziemnych składowisk odpadów 99/31/WE;
- utrzymanie norm odnośnie jakości gleb określonych w przepisach szczegółowych, tj.: Ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych i Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi;
- ochrony wód powierzchniowych i podziemnych określonych w przepisach szczegółowych, tj.: Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, Program ochrony środowiska dla Powiatu Lubelskiego na lata 2022-2025 z perspektywą do 2026-2028, Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków i Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych (2003),

Dyrektywa 2008/1/EC w sprawie zintegrowanego zapobiegania i ograniczania zanieczyszczeń, Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającą ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, Dyrektywa azotanowa 91/676/EWG, Dyrektywa powodziowa 2007/60/WE;

- ochrony powietrza określonych w przepisach szczegółowych, tj.: Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, Konwencja Wiedeńska o ochronie warstwy ozonowej, sporządzonym w Wiedniu 22 marca 1985 r., Dyrektywa 2008/1/EU w sprawie jakości powietrza, Protokół Montrealski w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową, sporządzony w Montrealu 16 września 1987 r. wraz z poprawkami londyńskimi i poprawkami kopenhaskimi, Konwencja w sprawie zmian klimatu wraz z protokołem sporządzonym w Kyoto w dniach 1-10 grudnia 1997 r., zobowiązującą państwa do redukcji emisji tzw. gazów cieplarnianych, Dyrektywa 96/62/EU z dnia 27 września 1996 r.;
- utrzymanie norm odnośnie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, określonych w przepisach szczegółowych, tj.: ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. oraz Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku;
- prawidłowej gospodarki odpadami określonej w przepisach szczegółowych, tj.: Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, Ustawa z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych, Dyrektywa w sprawie ziemnych składowisk odpadów 99/31/WE, Dyrektywą Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów;
- zachowania proporcji pomiędzy terenami zainwestowanymi i biologicznie czynnymi zgodnie z Ustawą z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie, Dyrektywą 85/337/EWG w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko i Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego;
- braku oddziaływań transgranicznych – zgodnie z Konwencją w sprawie transgranicznego przemieszczania zanieczyszczeń na dalekie odległości, sporządzoną w Genewie 13 listopada 1979 r., Protokołem do Konwencji z 1979 r., dotyczącą długofalowego finansowania wspólnego programu monitoringu i oceny zanieczyszczeń powietrza na dalekie odległości w Europie (EMEP), sporządzony w Genewie 28 września 1984 r., Protokołem do Konwencji z 1979 r. w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości, w sprawie zmniejszania emisji tlenków azotu lub ich transgranicznych strumieni, sporządzony w Sofii 31 października 1988 r. (tzw. „protokół azotowy"), Protokołem do Konwencji z 1979 r. w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości, w sprawie dalszego ograniczenia emisji siarki, sporządzony 14 czerwca 1994 r. w Oslo, Konwencję o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, Espoo 1991 r.

9. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA

Przeznaczenie terenów pod planowane funkcje będzie oddziaływać na poszczególne elementy środowiska, w tym może powodować uciążliwości rozumiane jako wszelkie zjawiska wpływające ujemnie (negatywnie) na stan otaczającego środowiska, które utrudniają lub pogarszają komfort życia ludzi. Ten dyskomfort, niedogodności czy dysfunkcje środowiska są najczęściej wynikiem przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów, charakteryzujących stan środowiska.

Kryteria wykorzystane do identyfikacji znaczących oddziaływań na środowisko:

- cechy projektowanych w dokumencie funkcji terenu i potencjalnego ich oddziaływania (rozmiar, zakres, intensywność, kumulacja z innymi przedsięwzięciami, potencjalne korzystanie z zasobów naturalnych, wprowadzania zanieczyszczeń i powodowanie zagrożeń, transgraniczny charakter oddziaływania, czas trwania, częstotliwość i odwracalność oddziaływania);
- lokalizacja terenów wyznaczonych pod pełnienie poszczególnych funkcji (dotychczasowe przeznaczenie gruntów, obfitość, jakość i zdolność do odtwarzania zasobów naturalnych na danym obszarze, absorpcja cennego środowiska).

Przeznaczenie terenów pod planowane rodzaje zagospodarowania będzie oddziaływać na poszczególne elementy środowiska, ale **pomimo bezpośredniego i stałego charakteru niektórych oddziaływań przy zastosowaniu nowoczesnych rozwiązań technicznych, przekroczenie standardów jakości środowiska określonych prawem jest mało prawdopodobne i nie będzie to znacząco negatywne oddziaływanie na środowisko gminy.** Poniższa analiza, mimo narzuconego podstawą prawną tytułu rozdziału dotyczy wszystkich innych (a nie jedynie znaczących) oddziaływań (ze względu na ich rodzaj i czasoprzestrzeń). Przedstawione w *Prognozie* informacje są aktualne w odniesieniu do obowiązujących w tej materii aktów prawnych.

W tabeli poniżej przedstawiono zbiorcze zestawienie oddziaływań poszczególnych funkcji:

- **(+)** – **pozytywne**– zauważalne pozytywne oddziaływanie, nie powodujące ilościowo istotnych zmian w środowisku;
- **(o)** – **neutralne** – całkowity brak wpływu lub wpływ nieznaczący - oddziaływanie nie powodujące odczuwalnych (mierzalnych) skutków w środowisku;
- **(–)** – **negatywne** – oddziaływanie zauważalne, powodujące odczuwalne skutki środowiskowe, lecz nie powodujące przekroczeń standardów, istotnych zmian ilościowych i jakościowych, możliwe do ograniczenia;
- **B** – oddziaływanie bezpośrednie;
- **P** – oddziaływanie pośrednie;
- **W** – oddziaływanie wtórne;
- **SK** – oddziaływanie skumulowane;
- **K** – oddziaływanie krótkoterminowe;
- **Ś** – oddziaływanie średnioterminowe;
- **D** – oddziaływanie długoterminowe;
- **S** – oddziaływanie stałe;
- **C** – oddziaływanie chwilowe;
- **L** – oddziaływanie lokalne;
- **R** - oddziaływanie ponadlokalne (‘regionalne’).

Przeznaczenie terenów określone w *Planie* nie spowoduje oddziaływań znacząco negatywnych ani znacząco pozytywnych.

W *Planie* wyodrębnione zostały funkcje terenów, które ze względu na zbliżony sposób zagospodarowania zostały pogrupowane i dla tych grup określono charakter oddziaływania, są to:

1. **Tereny mieszkaniowe**, do których należą:
   - teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN),
   - teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz usługowej (MN,U),
   - teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, usługowej oraz zabudowy letniskowej (MN,U,ML).
2. **Tereny usług lub produkcji**, do których należą:
   - teren zabudowy usługowej (U),
   - teren zabudowy usługowej z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (U/MW),
   - teren zabudowy usługowej z dopuszczeniem obiektów produkcyjnych, składów i magazynów (U,P),
   - teren obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz lokalizacji obiektów i urządzeń do wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych o mocy przekraczającej 500 kW – elektrownia fotowoltaiczna wraz ze strefą ochronną (P,PE).
3. **Tereny komunikacji**, do których należą:
   - teren drogi publicznej klasy dojazdowej (KDD),
   - teren drogi wewnętrznej (KDW),
   - teren ciągu pieszo-jezdnego (KXL).

Tabela 3. Przewidywane oddziaływania

Oddziaływanie na:	**Przeznaczenie terenów**		
	tereny mieszkaniowe	**tereny usług i produkcji**	**tereny komunikacji**
cele, przedmiot ochrony oraz integralność obszaru Natura 2000	o	o	o
rośliny zwierzęta różnorodność biologiczną	- B, D, S, L	- B, P, D, S, L	- B, D, S, L
życie i zdrowie ludzi	+ B, D, S, L	+/- B, P, D, S, C, L	+/- B, D, S, L
wody	+/- B, D, S, L	+/- B, D, S, L	+/- B, D, S, L
powietrze klimat	+/- B, D, K, S, C, L	+/- B, D, K, S, C, L	+/- B, D, K, S, C, L

Oddziaływanie na:	Przeznaczenie terenów		
	tereny mieszkaniowe	tereny usług i produkcji	tereny komunikacji
powierzchnię ziemi gleby zasoby naturalne	- B, D, S, L	- B, P, D, S, C, L	- B, D, S, L
krajobraz	+ B, D, S, L	- B, D, S, L	+ B, D, S, L
zabytki dobra materialne	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L

9.1. Oddziaływanie na obszary chronione, w tym na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów

Na terenie gminy Jabłonna znajdują się Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Chmiel" (PLH060001) oraz Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Olszanka" (PLH060012). Obszary objęte analizowanym *Planem* znajdują się poza granicami tych obszarów a projekt nie wprowadza funkcji mogących oddziaływać na duże odległości.

Projektowane zmiany będą polegać na poszerzeniu zasięgu terenów budowlanych. Zmiany te nie powinny znacząco wpływać na stan warunków przyrodniczych, oraz na najwartościowsze elementy przyrodnicze i zachowanie bioróżnorodność środowiska. Planowana działalność gospodarcza powinna być ograniczona do takiej, która w znaczący sposób nie wpływałyby na stan środowiska. W przypadku przedsięwzięć, które mogą oddziaływań na środowisko przed rozpoczęciem prac konieczne może być wykonanie raportu o oddziaływaniu na środowisko, który ostatecznie rozstrzygnie o możliwości jego realizacji.

Nowe inwestycje, jak każde realizacje budowlane, zarówno na etapie prac budowlanych, jak i eksploatacji, powodować będą pewne oddziaływania na komponenty środowiska przyrodniczego. Dotyczy to zwłaszcza emisji gazów, pyłów i hałasu w związku z pracą maszyn i urządzeń budowlanych, a w późniejszym okresie funkcjonowaniem nowej zabudowy i obsługujących ich terenów komunikacyjnych. Ważną rolę w ograniczaniu negatywnych oddziaływań nowych inwestycji budowlanych będą miały odpowiednie rozwiązania, dotyczące parametrów zabudowy, w tym głównie odpowiednio wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnej, gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami oraz systemów grzewczych stosowanych w nowych budynkach.

Wyznaczone funkcje nie będą znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony najbliższych obszarów Natura 2000, w tym w szczególności:

1) nie pogorszą stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000,

2) nie wpłyną negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000,

3) nie pogorszą integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

W związku z powyższym nie zachodzi konieczność wykonania kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000.

Większość obszaru gminy Jabłonna położona jest w granicach obszarów objętych ochroną. W granicach otuliny Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego znajdują się tereny: 4-1.P,PE, 4-1.KDD, 4-2.KDD, 4-3.KDD, 6-1.MN, natomiast pozostałe tereny położone są w granicach Czerniejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

W granicach form ochrony przyrody obowiązują nakazy, zakazy, ograniczenia i odstępstwa wynikające z przepisów odrębnych.

Zgodnie z Rozporządzeniem Nr 3 Wojewody Lubelskiego z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. z 2005 r. Nr 73 poz. 1524) szczególnym celem ochrony Parku jest zachowanie walorów przyrodniczych, krajobrazowych, kulturowych, historycznych i turystycznych środowiska ze szczególnym uwzględnieniem bogatej rzeźby lessowej oraz cennych przyrodniczo kompleksów leśnych.

W Parku zakazuje się:

1) *realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627, z późn. zm.);*
2) *umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;*
3) *likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;*
4) *pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;*
5) *wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;*
6) *dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;*
7) *budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;*
8) *likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno - błotnych;*
9) *wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;*
10) *prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową;*
11) *utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych;*
12) *organizowania rajdów motorowych i samochodowych;*

13) *używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.*

W samej otulinie Parku nie wprowadzono żadnych obostrzeń.

Czerniejowski Obszar Chronionego Krajobrazu obowiązuje na mocy Rozporządzenia Nr 40 Wojewody Lubelskiego z dnia 17 lutego 2006 r. w sprawie Czerniejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. z 2006 r. Nr 65, poz. 1225). Obszar, obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów Obszaru:

1) *zachowanie oraz poprawa stosunków wodnych poprzez ograniczanie nadmiernego odpływu wód, gospodarowanie zasobami wodnymi w sposób uwzględniający potrzeby ekosystemów wodnych i wodno-błotnych, zachowanie naturalnego charakteru rzek, cieków wodnych, zbiorników wodnych i starorzeczy, ochronę funkcji obszarów źródliskowych o dużych zdolnościach retencyjnych, zachowanie lub przywracanie dobrego stanu ekologicznego wód;*
2) *zachowanie lub odtwarzanie różnorodności biologicznej właściwej dla danego typu ekosystemu, głównie poprzez zachowanie lub przywracanie właściwego stanu siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk roślin, zwierząt lub grzybów;*
3) *uwzględnianie potrzeb ochrony przyrody w gospodarce człowieka, w tym w gospodarce rolnej, leśnej, wodnej, rybackiej i turystyce;*
4) *ochrona i kształtowanie zadrzewień, ze szczególnym uwzględnieniem zadrzewień nadwodnych i śródpolnych;*
5) *ochrona specyficznych cech krajobrazu, w tym meandrów rzeki, starorzeczy, naturalnych form rzeźby terenu (ostańce, progi i krawędzie denudacyjne, doliny rzeczne, starorzeczy, suche doliny);*
6) *dążenie do odtworzenia dawnych odmian drzew owocowych i ras zwierząt hodowlanych;*
7) *tworzenie i ochrona korytarzy ekologicznych, umożliwiających migrację gatunków;*
8) *kształtowanie zagospodarowania przestrzennego w sposób umożliwiający zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych oraz wartości kulturowych, w szczególności przez: ochronę otwartej przestrzeni przed nadmierną zabudową, zachowanie ciągłości korytarzy ekologicznych, kształtowanie zalesień w sposób optymalny dla ochrony różnorodności biologicznej i walorów krajobrazowych, ochronę punktów, osi i przedpoli widokowych, usuwanie lub przesłanianie antropogenicznych elementów dysharmonijnych w krajobrazie;*
9) *dążenie do rewitalizacji zespołów zabudowy, w tym układów zabytkowych, propagowanie tradycyjnych cech architektury;*
10) *eliminowanie lub ograniczanie źródeł zagrożeń, w szczególności powietrza, wód i gleb, poprzez usuwanie zanieczyszczeń antropogenicznych, kształtowanie prawidłowej gospodarki wodnościekowej, promowanie sposobów gospodarowania gruntami, ograniczających erozję gleb.*

Na Obszarze zakazuje się:

1) *zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor i legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarka rolną, leśną, rybacką i łowiecką;*
2) *realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r.- Prawo ochrony środowiska (Dz.U. Nr 62, poz.627, z późn.zm.);*
3) *likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;*
4) *wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;*
5) *wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;*
6) *dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;*
7) *likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodnobłotnych;*
8) *lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.*

2. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, nie dotyczy realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko nie jest obowiązkowe i przeprowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak niekorzystnego wpływu na przyrodę Obszaru.

3. Zakaz, o którym mowa w ust.1 pkt 3, nie dotyczy prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody.

4. Zakaz, o którym mowa w ust.1 pkt 4, nie dotyczy terenów, dla których udzielono koncesji na wydobywania kopalin przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

5. Zakaz, o którym mowa w ust. 1. pkt 8, nie dotyczy obiektów lokalizowanych w obszarach wyznaczonych w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin lub w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gmin lub w ciągach istniejącej zabudowy.

Analizowany *Plan* uwzględnia ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów oraz zakazy obowiązujące w granicach obszaru objętego ochroną.

W granicach Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych adaptuje się istniejącą zabudowę i zagospodarowanie terenu oraz dopuszcza się ich modernizację. Poza terenami przeznaczonymi pod zabudowę wyznaczonymi w *Planie* wyklucza się lokalizację zabudowy kubaturowej, z zastrzeżeniem, że dopuszcza się możliwość realizacji infrastruktury technicznej oraz urządzeń obsługi ruchu turystycznego (w szczególności takich jak: szlaki turystyczne, ścieżki rowerowe, ścieżki dydaktyczne).

W granicach ESOCH znajdują się częściowo lub w całości tereny: 3-3.MN,U, 4-2.MN, 4-1.KDW, 7-1.MN,U,ML, 10-2.MN,U,ML, 10-3.MN,U,ML, 10-5.MN.

9.2. Oddziaływanie na roślinny, zwierzęta i różnorodność biologiczną

Wprowadzenie nowych terenów zabudowy mieszkaniowej, usług i produkcji oraz komunikacyjnej wiąże się ze zmniejszeniem powierzchni dotychczas niezabudowanych. Nadal jednak znaczną powierzchnię gminy stanowią tereny otwarte. Zmniejszenie powierzchni biologiczne czynnej a co za tym idzie zmniejszeniem powierzchni siedlisk oraz przestrzeni życiowej zwierząt w skali gminy będzie obejmowało niewielkie obszary. Wygradzanie działek budowlanych może ograniczyć możliwość migracji zwłaszcza dla większych ssaków. Realizacja zagospodarowania w planowany sposób będzie miała wpływ na obecny stan flory i fauny. Jednak utrata części powierzchni biologicznie czynnej nie stanowi zagrożenia dla zasobów przyrodniczych Gminy, ponieważ dotyczy terenów znajdujących się w pobliżu istniejącej zabudowy w terenie podmiejskim już intensywnie zagospodarowanym. Oddziaływanie będzie bezpośrednie, długoterminowe, stałe i negatywne.

W wyniku realizacji zabudowy ograniczona zostanie powierzchnia stanowiąca miejsce żerowania i bytowania fauny występującej na terenach rolnych. Zniszczone zostaną siedliska związane przede wszystkim z użytkami rolnymi. Dla części terenu konieczna będzie zmiana przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze. Będzie to skutkowało ustaleniem innego niż rolniczy sposobu użytkowania gruntów rolnych a w konsekwencji wyłączeniem ich z produkcji rolnej. Będzie to oddziaływanie bezpośrednie, długoterminowe, stałe i negatywne.

W granicach terenów budowlanych znajdują się niewielkie obszary zieleni śródpolnej i przydrożnej oraz pojedyncze drzewa. Kwestie dotyczące możliwości usunięcia drzew regulują przepisy odrębne, które w sposób szczegółowy określają jakie warunki muszą być spełnione aby dane drzewo mogło być wycięte. Wyznaczenie w projekcie terenu przeznaczonego pod zabudowę nie oznacza automatycznego wycięcia wszystkich drzew w obrębie tego terenu – ze względu na przepisy prawa oraz brak takiej potrzeby. Lokalizacja nowej zabudowy może, ale nie musi wymagać usunięcia drzew.

Zgodnie z przepisami prawa (ustawa o ochronie przyrody) usunięcie z terenu nieruchomości drzewa lub krzewu o określonych wymiarach może nastąpić jedynie po uzyskaniu zezwolenia, które wydaje wójt gminy. Wydanie zezwolenia może być uzależnione od wykonania nasadzeń zastępczych bądź od przesadzenia tego drzewa lub krzewu.

W związku z powyższym w *Planie* nie określono szczegółowych zapisów dotyczących ochrony zadrzewień występujących w granicach opracowania.

Na części terenów objętych *Planem* dopuszcza się możliwość realizacji obiektów i urządzeń do wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych o mocy przekraczającej 500 kW (elektrownie fotowoltaiczne). Urządzenia takie przytwierdza się do podłoża w sposób tymczasowy. Z reguły ustawiane są na stojakach, które nie mają bezpośredniego kontaktu z ziemią, pozostawiona wolna przestrzeń, rzędu kilkudziesięciu centymetrów, co pozwoli na swobodny wzrost roślinności trawiastej, w związku, z czym ubytek powierzchni biologicznie czynnej dotyczyć będzie jedynie miejsca posadowienia budynków technicznych i ewentualnie fundamentów pod stojakami.

Elektrownia fotowoltaiczna nie powoduje negatywnego oddziaływania na zwierzęta lądowe, poruszające się po ziemi lub pod nią. Teren, na którym będą rozmieszone urządzenia zostanie ogrodzony, aby ochronić elementy instalacji przed dewastacją. Ogrodzenie może zostać wykonane w sposób umożliwiający przemieszczania się drobnym zwierzętom. Pomiędzy poszczególnymi rzędami ogniw pozostawiona jest wolna przestrzeń umożliwiająca lot, żerowanie, czy też gniazdowanie ptaków i innych gatunków zwierząt. Obsługa techniczna jest ograniczona do minimum, dzięki czemu obecność człowieka będzie sporadyczna. Obszar ten

może stać się swoistą enklawą, zapewniającą schronienie dla drobnej fauny oraz ptaków, które będą mogły tu zakładać swoje gniazda. Oddziaływanie farmy fotowoltaicznej będzie miało charakter neutralny, bezpośredni, długoterminowy i stały.

Potencjalnym negatywnym oddziaływaniem na zwierzęta może być tzw. efekt „tafli wody". Polega on na odbijaniu promieni słonecznych od powierzchni ogniw fotowoltaicznych, tworząc tym samym iluzję zbiornika wodnego, na którym ptactwo mogłoby lądować. Rozwiązaniem minimalizującym to zjawisko jest zastosowanie ogniw z powłokami antyrefleksyjnymi, które ograniczą odbijanie światła.

Z ograniczeniami w zakresie rozwoju życia zwierząt należy liczyć się na nowych terenach inwestycyjnych, wyznaczonych w miejscu obecnych użytków rolnych, aczkolwiek zlokalizowanych głównie na przedłużeniu istniejącej zabudowy.

9.3. Oddziaływanie na życie i zdrowie ludzi

Podstawowe funkcje wyznaczone w *Planie* dotyczą rozwoju przestrzennego gminy polegającego na zwiększeniu powierzchni obszarów mieszkaniowych oraz usług i produkcji. Duża część obszaru objętego projektem w obecnie obowiązujących planach miejscowych jest już przeznaczona pod tereny budowlane a nowy projekt zmienia jedynie charakter i parametry zabudowy. Zmiany następują w wyniku realizacji złożonych przez osoby zainteresowane wniosków. *Plan* ustala przeznaczenie terenów oraz zasady ich zagospodarowania, wprowadza również strefy ograniczonego zagospodarowania, które chronią ludzi przed nadmiernym negatywnym oddziaływaniem. Ustalenia *Planu* realizują wnioski osób zainteresowanych (mieszkańców, inwestorów, samorządu) i w ten sposób zaspokajane są potrzeb ludzi. Będzie to oddziaływanie pozytywne, bezpośrednie, długoterminowe i stałe.

Sąsiedztwo funkcji mieszkaniowych i rolniczych (zabudowa zagrodowa) na obszarach wiejskich znajdujących się w pobliżu aglomeracji miejskich może być przyczyną wystąpienia konfliktów społecznych. Konflikty te wynikają z jednej strony z utrudnionego dostępu i korzystania ze swojej własności (np. dojazd do pól, prowadzenie prac polowych). Z drugiej strony nowi mieszkańcy wsi, najczęściej mieszkańcy miast, którzy osiedlili się na wsi w poszukiwaniu ciszy i spokoju, ale w dalszym ciągu pracują w mieście, nie akceptują działalności rolniczej w bezpośrednim sąsiedztwie (np. późne godziny prowadzenia prac polowych, uciążliwości hałasowe i zapachowe pochodzące z hodowli zwierząt, itp.). Ludność napływowa przenosi miejski styl życia do nowego miejsca zamieszkania, co skutkuje sytuacjami, w których rolnik ze swoją działalnością staje się wrogiem na własnym terenie. Z racji braku poczucia wspólnoty lokalnego społeczeństwa oraz punktów stycznych (np. dzieci dowożone są do różnych szkół w mieście) zaburzone zostają relacje społeczne (dochodzi do sytuacji gdzie najbliżsi sąsiedzi nie znają się). Sytuacja taka powoduje brak integracji w nowym miejscu zamieszkania. Proces ten powoduje zanikanie wiejskiego charakteru na rzecz sztucznych wysp osiedli podmiejskich nieróżniących się formą czy funkcją od miast.

Obiekty rolnicze należ projektować zgodnie z wymogami przepisów prawa, t.j.:

- ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane,
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 7 października 1997 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle rolnicze i ich usytuowanie,
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 czerwca 2010 r. w sprawie minimalnych warunków utrzymywania gatunków zwierząt gospodarskich innych niż te, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej.

Należy podkreślić, że obecnie na terenie gminy funkcjonują już obok siebie, tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową i tereny zabudowy zagrodowej, które nie generują poważnych napięć społecznych.

Rozwój terenów usług i produkcji wywołuje istotne zmiany społeczno-gospodarcze w obszarach, w których się dokonuje. Zmieniają się proporcje gałęziowe, struktura społeczno-zawodowa ludności, wzrosną dochody ludności i odsetek zatrudnienia. Rozwija się budownictwo mieszkaniowe, część ludności miejscowej rodzaj wykonywanej pracy. Systematyczna poprawa stanu infrastruktury będzie miała wpływ na przeciwdziałanie marginalizacji społeczno-ekonomicznej gminy. Oddziaływania będą pozytywne, bezpośrednie, długoterminowe i stałe. Oddziaływania o charakterze pośrednim, chwilowym i negatywnym związane będą z sytuacjami awaryjnymi i wypadkami jakie mogą wystąpić w trakcie funkcjonowania poszczególnych przedsięwzięć.

Aby zneutralizować potencjalne konflikty jakie mogą wystąpić w związku z sąsiedztwem funkcji mieszkaniowych, usługowych, produkcyjnych i rolniczych w tekście *Planu* znajdują się odpowiednie zapisy ograniczające to zagrożenie (§ 7):

1) *zakazuje się lokalizowania przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko z zastrzeżeniem realizacji inwestycji celu publicznego oraz ustaleń szczegółowych;*
2) *dopuszcza się wyłącznie lokalizowanie obiektów o uciążliwości nie wykraczającej poza granice władania terenem przez inwestora;*
3) *istniejące i projektowane zagospodarowanie terenu nie może powodować przekroczeń standardów jakości powietrza na terenach sąsiednich zgodnie z obowiązującymi przepisami;*
4) *przy lokalizowaniu inwestycji w terenach objętych planem nakazuje się stosowanie najlepszych dostępnych technik w rozumieniu przepisów odrębnych, eliminujących zagrożenia dla środowiska.*

Ponadto ustalone zostały dopuszczalne poziomy hałasu (§ 11 pkt 6), których celem jest ograniczenie potencjalnych kolizji przestrzennych.

Projekt zakłada rozbudowę sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, dzięki czemu poprawi się jakość wód ujmowanych do celów spożywczych. Wprowadzenie zieleni izolacyjnej ochroni ludzi przed negatywnym oddziaływaniem funkcji usługowych i przemysłowych. Będzie to oddziaływanie pozytywne, bezpośrednie, długoterminowe i stałe.

W granicach *Planu* wyznaczone zostały pasy technologiczne dla napowietrznych linii elektroenergetycznych średniego napięcia o szerokości 7,5 m w obie strony od osi linii, w obrębie których zakazuje się:

- nasadzeń drzew, krzewów i roślinności przekraczającej 3 metry wysokości,
- lokalizować nowych budynków przeznaczonych na pobyt ludzi, a warunki lokalizacji pozostałych obiektów budowlanych nieprzeznaczonych na pobyt ludzi powinny uwzględniać wymogi określone w przepisach odrębnych oraz normach dotyczących projektowania linii elektroenergetycznych,
- lokalizować budowli zawierających materiały niebezpieczne pożarowo,
- wprowadzać stref zagrożonych wybuchem,
- w odniesieniu do hałd i nasypów zwiększać rzędnej terenu o więcej niż 0,5 m.

Wydzielone pasy technologiczne tracą ważność po skablowaniu lub likwidacji linii elektroenergetycznej.

Dla tych terenów objętych *Planem* które znajdują się w strefie od 50 do 150 metrów od cmentarzy obowiązuje podłączenie do sieci wodociągowej wszystkich budynków korzystających z wody.

W celu ochrony zdrowia ludzi w *Planie* ustalono dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku:

a) dla terenów oznaczonych symbolami: U/MW – jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej a w przypadku realizacji:
   - usług z kategorii zamieszkania zbiorowego – jak dla terenów zabudowy zamieszkania zbiorowego,
   - usług z kategorii oświaty i wychowania – jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
   - usług z kategorii usług sportu i rekreacji – jak dla terenów rekreacyjno – wypoczynkowych,
   - usług z kategorii szpitali, hospicjum – jak dla terenów szpitali poza miastem,
   - domów opieki społecznej – jak dla terenów domów opieki społecznej,
   - pozostałych kategorii usług – nie ustala się,

b) dla terenów oznaczonych symbolami: MN, MN,U,ML – jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,

c) dla terenów oznaczonych symbolami: MN,U – jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych a w przypadku realizacji:

- usług z kategorii zamieszkania zbiorowego – jak dla terenów zabudowy zamieszkania zbiorowego,
- usług z kategorii oświaty i wychowania – jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
- usług z kategorii usług sportu i rekreacji – jak dla terenów rekreacyjno – wypoczynkowych,
- usług z kategorii szpitali, hospicjum – jak dla terenów szpitali poza miastem,
- domów opieki społecznej – jak dla terenów domów opieki społecznej,
- pozostałych kategorii usług – nie ustala się,

d) dla terenów oznaczonych symbolami: U w przypadku realizacji:

- usług z kategorii zamieszkania zbiorowego – jak dla terenów zabudowy zamieszkania zbiorowego,
- usług z kategorii oświaty i wychowania – jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
- usług z kategorii usług sportu i rekreacji – jak dla terenów rekreacyjno – wypoczynkowych,
- usług z kategorii szpitali, hospicjum – jak dla terenów szpitali poza miastem,
- domów opieki społecznej – jak dla terenów domów opieki społecznej,
- pozostałych kategorii usług – nie ustala się,

e) dla pozostałych terenów – nie ustala się.

W *Planie* wprowadzono ustalenia w zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu oraz zasady kształtowania krajobrazu:

1) *zakazuje się lokalizowania przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko z zastrzeżeniem realizacji inwestycji celu publicznego oraz ustaleń szczegółowych;*
2) *dopuszcza się wyłącznie lokalizowanie obiektów o uciążliwości nie wykraczającej poza granice władania terenem przez inwestora;*
3) *istniejące i projektowane zagospodarowanie terenu nie może powodować przekroczeń standardów jakości powietrza na terenach sąsiednich zgodnie z obowiązującymi przepisami;*
4) *przy lokalizowaniu inwestycji w terenach objętych planem nakazuje się stosowanie najlepszych dostępnych technik w rozumieniu przepisów odrębnych, eliminujących zagrożenia dla środowiska;*
5) *zagospodarowanie terenów oraz zabudowa powinna zapewniać dostępność dla osób niepełnosprawnych, w szczególności w odniesieniu do obiektów użyteczności publicznej, z uwzględnieniem przepisów odrębnych.*

Na terenach o mieszanych funkcjach mieszkaniowo – usługowych („MN,U", „MN,U,ML", „U/MW") dopuszczona jest realizacja szerokiego wachlarza usług. Jednocześnie w *Planie* ustalona została definicja usług zgodnie z którą pod pojęciem tym należy rozumieć „*zabudowę na potrzeby usług komercyjnych, publicznych, administracji lub rzemiosła, związanych z obsługą lokalnej zabudowy oraz usług uzupełniających inne funkcje, nie zaliczonych do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko i nie powodujących negatywnego oddziaływania – uciążliwości wykraczającej poza granice władania terenem przez inwestora, przekroczeń norm hałasu, przekroczenia poziomów promieniowania i oddziaływania pól elektromagnetycznych, przekroczenia standardów jakości powietrza oraz zanieczyszczenia powietrza, gruntu i wód w terenach sąsiednich*". Istotne jest ograniczenie uciążliwości do granic terenu, który należy do inwestora.

Remonty i modernizacje dróg przyczyniają się do zwiększenia bezpieczeństwa ich użytkowników. Jednocześnie wraz z poprawą stanu nawierzchni wzrasta zagorzenie związane z wypadkami na skutek nadmiernej prędkości. Oddziaływania będą pozytywne i negatywne, bezpośrednie, długoterminowe i stałe.

Należy podkreślić, że wszystkie wprowadzone zmiany wpisują się w ogólny proces rozwoju społeczno - gospodarczego gminy Jabłonna. Potencjalne oddziaływania są typowe dla terenów zurbanizowanych i nie spowodują znaczących zmian w środowisku.

9.4. Oddziaływanie na wody

Wraz z rozwojem terenów mieszkaniowych i usługowo - produkcyjnych nastąpi: zwiększenie powierzchni nieprzepuszczalnych, co będzie powodowało odwadnianie terenu i okresowe przesuszanie, zwiększenie zapotrzebowania na wodę, wzrost ryzyka przedostawania się substancji ropopochodnych oraz innych substancji chemicznych do wód, wzrost liczby zrzucanych ścieków. Będą to oddziaływania bezpośrednie, długoterminowe, stałe i chwilowe, negatywne, które można ograniczyć lub całkowicie wyeliminować poprzez rozwój infrastruktury wodno – ściekowej, co będzie oddziaływaniem pozytywnym.

Na terenach zabudowanych i komunikacyjnych należy spodziewać się powstania dużej ilości ścieków w postaci wód opadowych i roztopowych, pochodzących z powierzchni utwardzonych. Wody takie należy odpowiedni sposób zagospodarować w granicy działki inwestora, odprowadzić za pomocą systemu kanalizacji deszczowej bądź innego urządzenia do odprowadzania wód opadowych i roztopowych. Prace prowadzone w zakresie rozbudowy sieci kanalizacyjnej będą uzależnione od tempa i rozmiarów nowych procesów inwestycyjnych prowadzonych na terenie całej gminy oraz środków finansowych dostępnych na ten cel. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, negatywny i pozytywny.

Można spodziewać się, że przy dalszym systematycznym powiększaniu zasięgu systemu kanalizacji sanitarnej, przy prawidłowo prowadzonym procesie odprowadzani ścieków do zbiorników bezodpływowych i ich okresowym opróżnianiu oraz przy stosowaniu przez rolników zasad dobrej praktyki rolniczej w zakresie stosowania nawozów naturalnych, mineralnych oraz środków ochrony roślin, jakość zasobów wodnych w gminie nie powinna ulec pogorszeniu. Oddziaływanie związane z rozwojem infrastruktury wodo – kanalizacyjnej będzie miało charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

Dla wszystkich jednolitych części wód powierzchniowych znajdujących się na terenie gminy Jabłonna określono stan wód jako zły i zagrożony status oceny ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych. wyznaczone cele środowiskowe to dobry stan/potencjał ekologiczny oraz dobry stan chemiczny wód.

Zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły celem środowiskowym dla naturalnych JCWP o dobrym stanie jest co najmniej utrzymanie dobrego stanu ekologicznego i chemicznego. Dla silnie zmienionych części wód o złym stanie celem środowiskowym jest ochrona oraz poprawa ich potencjału ekologicznego i stanu, tak aby osiągnięty został dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny. Wody silnie zmienione to jednolite części wód, które uległy fizycznemu przekształceniu na skutek działalności człowieka.

Zgodnie z wymogami art. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej oraz art. 59 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, celem środowiskowym dla jednolitych części wód podziemnych jest:

- zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń,
- zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu,
- ich ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan.

Zasady ochrony wód powierzchniowych i podziemnych określają przepisy m.in. ustawy Prawo ochrony środowiska. *Plan* w powyższym zakresie ustala następujące zasady (§ 8):

1) *cały obszar gminy Jabłonna położony jest na obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 406 „Niecka Lubelska", w celu jego ochrony nakazuje się prowadzenie wszelkich inwestycji w sposób zapobiegający zanieczyszczeniu wód podziemnych i przestrzeganie zasad zagospodarowania określonych w przepisach odrębnych dotyczących ochrony wód podziemnych;*
2) *tereny objęte planem znajdują się w obrębie Jednolitych Części Wód Powierzchniowych: Bystrzyca do zb. Zemborzyckiego (RW20000624653), Czerniejówka (RW20000624669), Giełczewka (RW2000062449), Stoki (RW200006245499) oraz Jednolitych Części Wód Podziemnych PLGW200089 i PLGW200090, których ochrona polega na zakazie lokalizacji inwestycji znacząco oddziałujących na wody podziemne i powierzchniowe ze względu na wytwarzane ścieki i odpady oraz emitowane pyły i gazy, w rozumieniu przepisów odrębnych;*

3) dla obszarów objętych planem położonych w strefie ochrony pośredniej ujęcia wód podziemnych „Wilczopole" obowiązują nakazy, zakazy, ograniczenia i odstępstwa wynikające z przepisów odrębnych.

9.5. Oddziaływanie na powietrze i klimat

Rozwój zabudowy spowoduje zwiększenie ilości punktowych źródeł emisji do powietrza pochodzących z indywidualnych palenisk. Zalecany jest rozwój zbiorczych systemów zaopatrzenia w ciepło. W przypadku emisji ze źródeł usługowych stężenia zanieczyszczeń nie mogą przekroczyć standardów określonych przepisami prawa.

Oddziaływaniem negatywnym, pośrednim, długoterminowym i chwilowym terenów usługowych i produkcyjnych będzie również okresowy wzmożony ruch samochodowy w miejscu świadczenia działalności.

W celu ochrony przed hałasem w Planie ustalono dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku, które zostały opisane w rozdziale „9.3. Oddziaływanie na życie i zdrowie ludzi".

W przypadku wystąpienia uciążliwości akustycznych można zastosować odpowiednie nieplanistyczne działania i wykorzystać środki techniczne, które zmniejszą to oddziaływanie, m.in.:

- stosować rozwiązania technologiczne służące zabezpieczeniu przed przenikaniem hałasu do budynków,
- ograniczyć lokalizację nowych obiektów i przedsięwzięć, w których zastosowane instalacje i technologie mogłyby powodować emisję hałasu w stopniu przekraczającym dopuszczone przepisami odrębnymi normy poza terenem działki, do której inwestor posiada tytuł prawny,
- modernizować drogi, w tym w szczególności stosować nawierzchnie ograniczające emisje hałasu,
- stosować ekrany dźwiękochłonne wzdłuż dróg na odcinkach biegnących w sąsiedztwie terenów istniejącej zabudowy,
- stosować techniczne środki uspokajania ruchu,
- remontować i modernizować jezdnie,
- stosować ciche nawierzchnie dróg,
- odpowiednio regulować ruch tranzytowy zwłaszcza ciężki,
- kontrolować i ograniczać prędkości ruchu pojazdów.

Pracujące elektrownie fotowoltaiczne nie powodują emisji hałasu, gazów, pyłów ani odorów do powietrza atmosferycznego. Uznaje się je za obiekty przyjazne dla środowiska, ponieważ ograniczają emisję zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do atmosfery w sektorze energetycznym. Oddziaływania będą miały charakter pozytywny, bezpośredni, długoterminowy i stały.

Zmiany wprowadzone w analizowanym dokumencie są rozproszone na całym obszarze gminy. Funkcje wprowadzone w projekcie nie zmienią w sposób istotny warunków termicznych, anemometrycznych i wilgotnościowych panujących na terenie gminy Jabłonna. W związku z tym nie wystąpi również oddziaływanie na pozostałe komponenty środowiska.

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020) wskazuje cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należało podjąć do roku 2020 w najbardziej wrażliwych sektorach

i obszarach takich jak.: gospodarka wodna, rolnictwo, leśnictwo, różnorodność biologiczna i obszary prawnie chronione, zdrowie, energetyka, budownictwo, transport, gospodarka przestrzenna i obszary zurbanizowane.

Przystosowanie polskiej przestrzeni do nowych uwarunkowań klimatycznych i związanych z tym zjawisk jest obecnie jednym z najważniejszych wyzwań, szczególnie dla administracji lokalnej. Pomiędzy zagospodarowaniem przestrzennym a zmianami klimatycznymi oraz koniecznością adaptacji do zmian klimatu występuje sprzężenie zwrotne. Zmiany klimatyczne będą prowadziły do zmniejszenia zasobów przestrzeni dostępnej dla danego typu prowadzonej lub planowanej działalności m. in. ze względu na zwiększone ryzyko powodziowe, wzrost ryzyka osuwiskowego, nasilenie procesów erozji wodnej i wietrznej, deficyt wody, podniesienie, lub obniżenie poziomu wód gruntowych. Zmiany klimatu oddziałują na cały kompleks problemów zagospodarowania przestrzennego i w skrajnym przypadku mogą generować konflikty społeczne oraz ograniczać możliwości rozwoju.

Obszary zurbanizowane stanowią szczególną kategorię w strukturze przestrzeni geograficznej, charakteryzującą się dużą gęstością populacji ludzkiej, a tym samym są bardzo wrażliwe z uwagi na negatywne oddziaływanie antropopresji. Szczególnie widoczne jest to w miastach, które są zagrożone: intensyfikacją miejskiej wyspy ciepła, silnymi ulewami powodującymi podtopienia oraz suszą sprzyjającą deficytowi wody w miastach. W przypadku analizowanej gminy Jabłonna zabudowa nie jest tak skoncentrowana żeby mogły wystąpić powyższe zagrożenia.

Celem głównym SPA 2020 jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Kwestie polityki przestrzennej i budownictwa mają tu ogromne znaczenie społeczno – gospodarcze. Sprzyjają temu działania o charakterze horyzontalnym, w tym działania legislacyjne związane z tworzeniem lub aktualizacją dokumentów planistycznych takich jak studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Działania powinny zmierzać do objęcia całego terytorium kraju skutecznym systemem planowania przestrzennego, zapewniającego właściwe i zrównoważone wykorzystanie terenów.

9.6. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi, gleby i zasoby naturalne

Wszystkie funkcje związane z zagospodarowaniem osadniczym, usługowo-produkcyjnym oraz infrastrukturalnym mogą powodować degradacja powierzchni ziemi związaną z robotami ziemnymi, uszczelnienie fragmentów powierzchni, zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnych, usunięcie roślinności oraz wierzchniej warstwy gleby.

Wystąpią zmiany w ukształtowaniu terenu, obejmujące między innymi wykonanie wykopów, niwelacji i wyrównania powierzchni terenów. W miejscach, gdzie istniejące podłoże gruntowe nie będzie posiadać odpowiednich parametrów budowlanych dojdzie do miejscowej wymiany gruntu. W celu podniesienia parametrów technicznych podłoża mogą być stosowane nowe mieszanki i materiały, np. tłuczeń, stosowany dla umocnienia drogi. Zasięg zmian oraz wielkość oddziaływań warunkowane będą skalą projektowanych inwestycji, zwłaszcza powierzchnią zabudowy oraz głębokością prowadzonych prac ziemnych. Jednakże są to nieuniknione konsekwencje rozwoju gospodarczego i społecznego. Oddziaływania będą bezpośrednie, długoterminowe, stałe i negatywne. W miejscach realizacji budynków usługowych szczególnie wzrasta ryzyko związane z przedostawania się substancji ropopochodnych oraz innych substancji chemicznych do gleby i wód. W tym wypadku oddziaływanie będzie pośrednie, długoterminowe, chwilowe i negatywne. Stosując wszelkie dostępne sposoby, m.in.: zastosowanie proekologicznych technologii, odpowiedni dobór urządzeń technicznych, dbałość o stan techniczny maszyn i urządzeń itp. można zminimalizować a nawet wykluczyć opisane zagrożenia.

Panele fotowoltaiczne montowane są na stojakach ustawionych w rzędach na gruncie lub na specjalnie przygotowanych betonowych ławach. Towarzyszą im elementy infrastruktury technicznej, m. in. stacje transformatorowe, linie przesyłowe itp. Powierzchnia ziemi bezpośrednio zajęta pod te elementy jest niewielka a w skali gminy znikoma. Oddziaływania związane z ich realizacją będą miały charakter bezpośredni, krótkoterminowy, chwilowy i neutralny.

9.7. Oddziaływanie na krajobraz

Podstawowym celem *Planu* jest ustalenie przeznaczenia terenów, w tym dla inwestycji celu publicznego, oraz określenia sposobów ich zagospodarowania i zabudowy zgodnie z ustaleniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna. Funkcje związane z rozwojem zabudowy (mieszkaniowej i usługowe) wyznaczone zostały na zasadzie kontynuacji lub w powiązaniu z sąsiednimi terenami.

W kwestii ochrony wartości krajobrazowych *Plan* utrzymuje obowiązujące: zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, zasady ochrony krajobrazu kulturowego, wymagania wynikające z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych, zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu, maksymalną i minimalną intensywność zabudowy, minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej, maksymalną wysokość zabudowy, minimalną liczbę miejsc do parkowania i sposób ich realizacji oraz linie zabudowy i gabaryty obiektów. Oddziaływanie w tym zakresie będzie bezpośrednie, długoterminowe, stałe i pozytywne.

Rozwój zabudowy wiąże się pośrednio z ograniczeniem powierzchni terenów otwartych, przede wszystkim wykorzystywanych rolniczo i w tym zakresie będzie to oddziaływanie negatywne. Może zostać ograniczone przez odpowiedni dobór wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej.

Panele fotowoltaiczne montowane są zazwyczaj na stelażach o wysokości ok. 5 m, co można porównać do wysokości szklarni ogrodniczych, które bardzo często spotkać można na terenach rolniczych. Również specyfika powierzchni szklanej jest bardzo zbliżona do powierzchni paneli fotowoltaicznych. Dlatego też wpływ na krajobraz będzie bardzo niewielki i ograniczony jedynie do najbliższej okolicy. Ponadto jako niskie obiekty możliwe jest wprowadzenie zieleni izolacyjnej otaczające teren inwestycji, która w pełni wkomponuje ją w krajobraz. Oddziaływania elektrowni fotowoltaicznych będą miały charakter neutralny, bezpośredni, średnioterminowy i stały.

W nawiązaniu do Europejskiej Konwencji Krajobrazowej (Florencja 2000) w projekcie utrzymana została ochrona Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny oraz Czerniejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu w granicach, których znajduje się większość terenów objętych *Planem*.

9.8. Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

Oddziaływanie na dobra materialne na terenach zabudowanych (mieszkaniowych, usługowych, produkcyjnych) ma charakter pozytywny, długoterminowy, bezpośredni i stały gdyż *Plan* zakłada rozwój zabudowy, co wpłynie dodatnio na wzrost dochodów właścicieli tych terenów. Oddziaływanie będzie pozytywne, długoterminowe, bezpośrednie i stałe.

Realizacja elektrowni fotowoltaicznej będzie miała pozytywny wpływ na dobra materialne. Budżet gminy będzie miał wpływały z tytułu podatków a właściciel będzie miał dochody ze sprzedaży energii.

W granicach opracowania nie występują obszary lub obiekty wpisane do Rejestru Zabytków Województwa Lubelskiego oraz gminnej ewidencji zabytków.

Na terenie gminy Jabłonna nie zidentyfikowano obszarów stanowiących dobro kultury współczesnej.

9.9. Ocena oddziaływania skumulowanego

Ze względu na charakter nowych terenów przeznaczonych do zabudowy zbliżony do sposobu zagospodarowania terenów sąsiednich, nie wystąpi negatywne oddziaływanie skumulowane z już istniejącym zagospodarowaniem. Gmina Jabłonna ze względu na położenie w aglomeracji miasta Lublin jest poddana silnej presji urbanizacyjnej czego efektem jest wyznaczenie nowych terenów budowlanych.

10. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Zgodnie z art. 51 ust. 2, pkt 3, lit. a, ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, prognoza oddziaływania na środowisko powinna przedstawić rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralności tego obszaru.

Obszary objęte opracowaniem położone są poza granicami obszarów wchodzących w skład sieci Natura 2000. Przeprowadzona powyżej analiza oddziaływania na środowisko przedmiotowego *Planu* wykazała, że nie wystąpią znaczące negatywne oddziaływania na komponenty przyrodnicze i komponenty kulturowe.

Wszelkie zakazy i nakazy odnoszące się do wyznaczonych obszarów i obiektów objętych ochroną prawną zachowują swoją moc.

11. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE

Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko mówi, że zakres prognozy oddziaływania na środowisko powinien przedstawiać rozwiązania alternatywne do rozwiązań przyjętych w *Planie* w szczególności w odniesieniu do obszarów Natura 2000.

W przypadku przedmiotowego *Planu* lokalizacja projektowanych funkcji wynika z konkretnych sugestii samorządu lokalnego, inwestorów i właścicieli poszczególnych nieruchomości. Z tego względu przedstawienie innych rozwiązań jest utrudnione. Większość funkcji została ustalona na podstawie istniejącego zagospodarowania lub na zasadzie kontynuacji funkcji. Część obszaru objętego projektem w obecnie obowiązujących planach miejscowych jest już przeznaczona pod tereny budowlane a nowy projekt zmienia jedynie charakter i parametry zabudowy.

Podczas wykonywania niniejszej *Prognozy* trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy nie wystąpiły, z uwagi na dostępność danych i materiałów dotyczących omawianego obszaru.

Rozwiązania zaproponowane w projektowanym dokumencie są najbardziej racjonalne, przyniosą najwięcej korzyści i jednocześnie będą w jak najmniejszym stopniu oddziaływać negatywnie na środowisko i najbliższe obszary chronione, w tym obszary sieci Natura 2000 oraz integralność sieci.

12. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna – etap B jest elementem procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Rolą tego opracowania jest identyfikacja oddziaływań na środowisko przyrodnicze, zwłaszcza tych negatywnych, które mogą zachodzić w wyniku realizacji ustaleń projektu, a także uzasadnienie decyzji przestrzennych podjętych w omawianym *Planie*.

Podstawy prawne dla przeprowadzonego w *Prognozie* określenia skutków środowiskowych oraz oceny rozwiązań funkcjonalno – przestrzennych i możliwości rozwiązań eliminujących negatywne oddziaływania na środowisko *Planu* stanowią:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- Ustawa z 27 kwietnia 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- a także Dyrektywy ustanowione na szczeblu międzynarodowym oraz wiele innych ustaw szczególnych i przepisów wykonawczych (wymienione w rozdziale 13).

Głównym celem prognozy jest stwierdzenie czy i jakie przeobrażenia w środowisku nastąpią wraz z zagospodarowaniem terenu zgodnie z ustaleniami określonymi w *Planie*. Ważne jest, aby pamiętać, iż plan miejscowy nie stanowi ostatecznego obrazu opisywanego obszaru a jedynie zestaw zasad w oparciu, o które możliwe jest dokonanie nowego zagospodarowania.

Przy sporządzaniu *Prognozy* posłużono się metodami: indukcyjno-opisową, analogii środowiskowych oraz analiz kartograficznych.

Wpływ zmiany przeznaczenia terenów na stan środowiska i zagrożenie dla terenów chronionych przeanalizowano zgodnie z wymaganiami ustawowymi w kategoriach oddziaływań chwilowych i stałych, bezpośrednich i wtórnych, krótko-, średnio- i długoterminowych oraz pozytywnych i negatywnych. Wynikiem przedstawionej analizy są rozwiązania mające na celu zminimalizowanie potencjalnie negatywnych oddziaływań ustaleń *Planu* na środowisko przyrodnicze.

Celem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest kształtowanie ładu przestrzennego oraz ponadlokalnych i lokalnych interesów publicznych w zakresie komunikacji, energetyki i ochrony środowiska. Ustalenia *Planu* regulują działania inwestycyjne na obszarze objętym zmianami. Uwzględniając uwarunkowania środowiskowe, istniejące zagospodarowanie oraz obowiązki wynikające z nadrzędnych aktów prawnych *Plan* określa zasady wzajemnych powiązań funkcjonalnych i przestrzennych.

Gmina Jabłonna jest jedną z szesnastu gmin powiatu lubelskiego. Położona jest w południowo-wschodniej części powiatu w odległości 18 km od Lublina. Obszar opracowania obejmuje zarówno pojedyncze działki, jak i większe obszary znajdujące się w obrębach geodezyjnych: Chmiel Pierwszy, Chmiel – Kolonia, Czerniejów, Czerniejów - Kolonia, Jabłonna

Pierwsza, Jabłonna Druga, Jabłonna - Majątek, Piotrków Pierwszy, Piotrków Drugi, Skrzynice Pierwsze, Skrzynice Drugie, Skrzynice - Kolonia, Tuszów, Wierciszów, Wolnica.

Według podziału Polski na krainy geograficzne J. Kondrackiego obszary te znajdują się w granicach mezoregionów Płaskowyż Świdnicki (343.16) i Wyniosłość Giełczewska (343.17).

Występujące na obszarze gminy gleby wykształciły się przede wszystkim na podłożu lessów i utworów lessowatych, utworów pyłowych, margli i piasków, które stanowią ich skałę macierzystą. Pod względem typologicznym przeważają gleby płowe i gleby brunatne.

Obszar gminy Jabłonna zaliczany jest do lubelskiego regionu klimatycznego.

Obszary objęte *Planem* położone są w granicach JCWP: Bystrzyca do zb. Zemborzyckiego (RW20000624653), Czerniejówka (RW20000624669), Giełczewka (RW2000062449), Stoki (RW200006245499) oraz JCWPd: PLGW200089 i PLGW200090.

W granicach otuliny Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego znajdują się tereny: 4-1.P,PE, 4-1.KDD, 4-2.KDD, 4-3.KDD, 6-1.MN, natomiast pozostałe tereny położone są w granicach Czerniejowskiego Obszar Chronionego Krajobrazu.

W granicach ESOCH znajdują się częściowo lub w całości tereny: 3-3.MN,U, 4-2.MN, 4-1.KDW, 7-1.MN,U,ML, 10-2.MN,U,ML, 10-3.MN,U,ML, 10-5.MN.

W granicach opracowania nie występują zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków województwa lubelskiego, ujęte w gminnej ewidencji zabytków oraz stanowiska archeologiczne.

Tereny objęte przedmiotowym *Planem* są w dużej części użytkowane rolniczo. Towarzyszą im tereny zabudowy siedliskowej, mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej oraz drogi.

W odniesieniu do terenu całej Gminy, potencjalne zmiany w środowisku, jakie będą zachodzić przy braku realizacji projektowanego dokumentu, związane będą z istniejącym zagospodarowaniem (układ komunikacyjny, tereny zurbanizowane) oraz formami użytkowania (użytkowanie rolnicze, gospodarka leśna i inne).

W *Planie* wyodrębnione zostały następujące tereny:

- MN – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
- MN,U – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz usługowej;
- MN,U,ML – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, usługowej oraz zabudowy letniskowej;
- U – teren zabudowy usługowej;
- U/MW – teren zabudowy usługowej z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej;
- U,P – teren zabudowy usługowej z dopuszczeniem obiektów produkcyjnych, składów i magazynów;
- P,PE – teren obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz lokalizacji obiektów i urządzeń do wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych o mocy przekraczającej 500 kW – elektrownia fotowoltaiczna wraz ze strefą ochronną;
- KDD – teren drogi publicznej klasy dojazdowej;
- KDW – teren drogi wewnętrznej;
- KXL – teren ciągu pieszo-jezdnego.

W niniejszej *Prognozie* przeanalizowano oddziaływania ustaleń *Planu* dotyczące wprowadzonego przeznaczenia dla tych obszarów funkcjonalnych, są to oddziaływania:

a) pozytywne:
   - rozwój infrastruktury wodno – kanalizacyjnej prowadzący do ograniczenie możliwości zanieczyszczenia wód i gleb,
   - utrzymanie ochrony obszarów cennych przyrodniczo,
   - zachowanie walorów krajobrazu kulturowego,
   - poprawa jakości życia mieszkańców gminy,
   - ustalenie kierunków rozwoju przestrzennego gminy;

b) negatywne:
   - powstanie nowych źródeł zanieczyszczenia powietrza na obszarach wyznaczonych do zabudowy,
   - wzrost emisji niskiej i wysokiej ze źródeł dostarczania ciepła,
   - wzrost emisji spalin wzdłuż ciągów komunikacyjnych,
   - wzrost ilości wytwarzanych ścieków bytowych, przemysłowych i deszczowych,
   - wzrost ilości wytwarzanych odpadów komunalnych i przemysłowych,
   - możliwe wyłączenie części gleb z produkcji rolnej,
   - likwidacja roślinności i siedlisk zwierząt na obszarach przeznaczonych do zabudowy.

W tabeli poniżej przedstawiono zbiorcze zestawienie oddziaływań poszczególnych funkcji:

- **(+)** – **pozytywne**– zauważalne pozytywne oddziaływanie, nie powodujące ilościowo istotnych zmian w środowisku;
- **(o)** – **neutralne** – całkowity brak wpływu lub wpływ nieznaczący - oddziaływanie nie powodujące odczuwalnych (mierzalnych) skutków w środowisku;
- **(–)** – **negatywne** – oddziaływanie zauważalne, powodujące odczuwalne skutki środowiskowe, lecz nie powodujące przekroczeń standardów, istotnych zmian ilościowych i jakościowych, możliwe do ograniczenia.

Tabela 4. Podsumowanie oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska

Oddziaływanie na:	Przeznaczenie terenów		
	tereny mieszkaniowe	tereny usług i produkcji	tereny komunikacji
cele, przedmiot ochrony oraz integralność obszaru Natura 2000	o	o	o
rośliny zwierzęta różnorodność biologiczną	-	-	-
życie i zdrowie ludzi	+	+/-	+/-
wody	+/-	+/-	+/-
powietrze klimat	+/-	+/-	+/-
powierzchnię ziemi gleby zasoby naturalne	-	-	-
krajobraz	+	-	+
zabytki dobra materialne	+	+	+

W omawianym dokumencie uwzględniono szereg aktów prawnych ustanowionych na szczeblu międzynarodowym (konwencje), europejskim (dyrektywy) i krajowym (ustawy, rozporządzenia, polityki, strategie). Podstawowym celem ochrony środowiska, ustanowionym na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, jest ochrona zasobów środowiska. Gwarancją zachowania standardów jakości środowiska jest przeprowadzenie procedury oceny oddziaływania na środowisko.

Należy zapobiegać i ograniczać negatywne oddziaływania na środowisko projektowanego dokumentu stosując wszelkie dostępne sposoby, m.in.: zastosowanie proekologicznych technologii, odpowiedni dobór lokalizacji i parametrów technicznych, dbałość o stan techniczny maszyn i urządzeń itp. Dokładne środki techniczne, technologiczne i organizacyjne oraz rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska należy przedstawić na etapie oceny oddziaływania na środowisko dla konkretnych przedsięwzięć.

Rozwiązania zaproponowane w projektowanym dokumencie są najbardziej racjonalne, przyniosą najwięcej korzyści i jednocześnie będą w jak najmniejszym stopniu oddziaływać negatywnie na środowisko i obszary Natura 2000. Wyznaczone funkcje i wybrane lokalizacje zapewniają możliwość ochrony trwałości podstawowych procesów przyrodniczych oraz warunków odnawialności zasobów środowiska.

13. WYKAZ WYKORZYSTANYCH MATERIAŁÓW

Publikacje:

1. Bank Danych Lokalnych, GUS.
2. Bednarek R. (red.), Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko w planowaniu przestrzennym, Poznań, 2012.
3. Engel J. Natura 2000 w ocenach oddziaływania przedsięwzięć na środowisko – Warszawa 2009.
4. Gromadzki M. (red.) 2004. Ptaki. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 7.
5. Kistowski M., Natura 2000 w planowaniu przestrzennym – rola korytarzy ekologicznych, Warszawa 2009.
6. Kondracki J, Geografia regionalna Polski, PWN, Warszawa, 2000.
7. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna – etap B – projekt 2026.
8. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna, przyjęte uchwałą Nr XXII/136/05 Rady Gminy Jabłonna z dnia 29 czerwca 2005 r. z późn. zm.
9. Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe gminy Jabłonna – 2022.
10. Analiza potrzeb i możliwości rozwoju gminy Jabłonna, 2024.
11. Gminny Program Ochrony Środowiska dla Gminy Jabłonna na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2029, stanowiący załącznik do Uchwały Nr XXX/225/2021 Rady Gminy Jabłonna z dnia 21 września 2021 r.
12. Gminny program opieki nad zabytkami dla gminy Jabłonna na lata 2023 – 2026, stanowiący załącznik do Uchwały Nr XLV/350/2023 Rady Gminy Jabłonna z dnia 31 stycznia 2023 r.
13. Gminny Program Rewitalizacji dla gminy Jabłonna do roku 2030 stanowiący załącznik do Uchwały Nr XVII/109/2025 Rady Gminy Jabłonna z dnia 28 sierpnia 2025 r.
14. Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Jabłonna na lata 2021-2030 (aktualizacja) stanowiący załącznik do Uchwały Nr XLIII/330/2022 Rady Gminy Jabłonna z dnia 29 listopada 2022 r.
15. Strategia Rozwoju Gminy Jabłonna do roku 2030 stanowiąca załącznik nr 2 do Zarządzenia nr 201/2024 Wójta Gminy Jabłonna z dnia 6 listopada 2024 r.
16. Program ochrony środowiska dla Powiatu Lubelskiego na lata 2022-2025 z perspektywą do 2026-2028.
17. Planu gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2028 przyjęty Uchwałą Nr X/142/2025 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 24 stycznia 2025 r.
18. Program ochrony środowiska dla powiatu lubelskiego na lata 2022-2025 z perspektywą na lata 2026-2028, „EKO-GEO" Pracownia Geologii i Ochrony Środowiska w Lublinie, Lublin 2021.
19. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego stanowiący załącznik nr 1 do Uchwały Nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015 r.
20. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły stanowiący załącznik do Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. 2023 poz. 300),

21. Polska 2025 – długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju, Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska, Warszawa, 2000.
22. Poradnik dotyczący uwzględniania problematyki zmian klimatu i różnorodności biologicznej w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, European Commission, 2013.
23. Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubelskim raport wojewódzki za rok 2024, GIOŚ/Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Lublinie, 2024.
24. Stan środowiska w województwie lubelskim. Raport 2020., GIOŚ, Departament Monitoringu Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Lublinie, 2020.
25. Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, Ministerstwo Środowiska, Warszawa, 2013.

Akty prawne:

1. Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów dla środowiska (Dz. Urz. WE L 197 z dnia 21 lipca 2001 r.), tzw. Dyrektywa SEA.
2. Dyrektywa 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska (Dz. Urz. WE L 156 z dnia 25 czerwca 2003 r.).
3. Dyrektywa 2003/35/WE parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG i 96/61/WE.
4. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/WE z dnia 15 stycznia 2008 r. dotycząca zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli.
5. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszego powietrza dla Europy.
6. Dyrektywa Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony naturalnych siedlisk oraz dzikich zwierząt i roślin.
7. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa.
8. Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r. (tekst jednolity Dz. U. 2026, poz. 663).
9. Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (tekst jednolity Dz. U. 2024, poz. 82).
10. Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (tekst jednolity Dz. U. 2025, poz. 647 z późn. zm.).
11. Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. 2025 poz. 960 z późn. zm.).
12. Ustawa z 27 kwietnia 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. 2026 r. poz. 538 z późn. zm.).
13. Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (tekst jednolity Dz. U. 2024, poz. 1292 z późn. zm.).
14. Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2026 poz. 13).

15. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. 2026, poz. 670).
16. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (tekst jednolity Dz. U. 2026, poz. 69).
17. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. 2023, poz. 1587 z późn. zm.).
18. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. 2011 nr 25 poz. 133 z późn. zm.).
19. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839 z późn. zm.).
20. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (tekst jednolity Dz. U. 2022 poz. 2380).
21. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014 poz. 1408).
22. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 poz. 1409).
23. Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2014 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. 2014, poz. 1713).
24. Europejska Konwencja Krajobrazowa-Florencja 2000.
25. Konwencji Berneńskiej o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz siedlisk.
26. Konwencja o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza, jako środowisko życiowe ptactwa wodnego – Ramsar 1971.
27. Konwencja o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście, transgranicznym z 1991 r. (Konwencja z Espoo).
28. Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt - Bonn 1979 r.
29. Konwencja o różnorodności biologicznej z 1992 r.
30. Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z programem działań – 2003.

Strony internetowe:

1. www.geoportal.gov.pl
2. www.imgw.pl
3. www.natura2000.gdos.gov.pl
4. www.pgi.gov.pl
5. www.stat.gov.pl
6. http://mjwp.gios.gov.pl/mapa
7. http://geoportal.kzgw.gov.pl/imap/

8. https://jablonnalubelska.e-mapa.net/
9. https://www.jablonna.lubelskie.pl/

OŚWIADCZENIE AUTORA

Oświadczam, że zgodnie z art. 74a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko posiadam niezbędne kwalifikacje do wykonania prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Autor opracowania:

mgr Michał Pyra

7 września 2026 r.